

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 144.
1939. június 29., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad

ELHULLOTT BÚZASZEMEK

Irtó: Kulcsár Kálmán

Érik a búzakarász, a naptárban Péter és Pál pirosetűs napja int felénk, június vége... Aratás ideje van.

Most válik életté, kenyérré, jutalomná a földbe hullatott mag, most érlelődik a könnyel és verejtékekkel öntözött munka kalásza, most van a kitartás és szorgalom aratása; a megfeszített munka szüretie, a kévébe gyűjtés és hazatartás ideje.

Aki befeleledkezik a júniusi napfény kalász-érlelő ragyogásába és maga elé idézi a végeláthatatlan rónák fölén hullámzó búzatáblák aranvó szimfóniáját, lehetetlen, hogy elveszítse az emberi élet és munka értékébe vetett hitét és bizalmát. Az élet nem ismer pihenést s a magvetés elszántágát, az aggodás és féltés izalmát követi az aratás verejtékes öröme, s azután? Azután minden kezdődik előlről...

Június a kalásztérlelő hónap és titkos mementója az Ember Tragédiájának zárószava: „Ember küzdj és bizva bizzál...“ Éles kaszák suhognak végig szántóföldjeinken s a hullámzó kalásztengert pár nap alatt lepadatják. Lepad és tarló e tenger mélye, Tövises és szurós lesz, hiszen a termés gazdájának erős keze aratta ott az életet. Az élet azonban nem pusztul bele, sőt ellenkezőleg, visszakívánczik oda! A tarló — írja Prohászka — nem marad tarlónak. A kasza után az ekevas villan meg fölötté s forgatja omló, sötét hantokba a földet az új vetés, az új élet alá. Nincs itt pihenés; tarlóból megint szántóföld lesz, telehintve az új tavasz s az új élet serkenő magvaival.

Igy változik a mi kisebbségi életünkben is az aratás és a szántás. Van itt is kalászbaéró öntudat, céltudatos munka, lelkes, elgondolt építő akarat. Vannak apostoljai az elmerülést nem akaróknak és vannak idegvökerezett szerelmesei népünknek és ifjuságunknak. Gondterhes apák, aggodó angyalok, szorongó diákvérmekek, munkában robotoló kiskorúak, munkahalmozó népnevelők, valamiképpen mind-mind a magvetés és aratás főszereplői.

Ahogy a felnőttek életéből eltűntek a gondtalan diákevek, s kemény kényszer-munkában élnek az intellektuel-proletár nehéz, de szent hivatású életét, úgy szűnik meg a bizonyítványosztás után vakációnak induló ifjuság gondtalan önmagárafelejtkezése is, mert a szünidő két hónapjában a lelkiismereteseket várja a könyvespolcok mélyén árván busongó Tompa, Vörösmarty, Gárdonyi, vagy Mikszáth, vagy talán már a kenyérkereső munka valamelyik elrejtett, szerény álmója. Az apraját várja az anyanyelv ismeretére és lelkes elsajátítására intő szülői gondosság, a nagydiákok pedig a szülei munkájának értő és hálás továbbfolytatására készítő erkölcsi parancsszó.

Aki nem tud hinni a magvetés és aratás küldetésében, az hasonló ahhoz az evangéliumi búzaszemhez, amely az út szélére perdült s ott a madarak zsákmánya, vagy a járókelők csizmájának áldozata lesz. Elhullott búzaszem. Elhullott érték, eltiport élet. Nem is méltó másra, mint arra a sorsra, mely előbb-utóbb utóljéri.

Életgyökereink, melytől a termés értéke függ, kulturánkban van. Napsugarunk a kisebbségi kultúra szerves építéséhez és éltetéséhez hívó öntudat. A magvetés: a nevelés, tanítás, az iskolai és családi szellem. Ebbe a munkába érdemes beleszállni szívünket, idegszálainkat, minden erőnket, s ebben a munkában. — mert mindenkire szükségünk van, — érzékeny veszteség minden elhullott búzaszem. Elhullott búzaszemek azok a kisebbségi fiatalok, akik a közöny és könnyű érvényesülés partjaira esnek, tovább hordják a na-

tópálokat termelő régi szellemet és mindenben azt keresik, ami könnyű: zenében, szórakozásban, olvasásban, dologban, szerelemben. Nekik minden mindegy. Nem eszmélnék arra, amit Petőfi nyomán Bodor Aladár írt meg, éppen róluk („Pató Pál ur végrendelete“):

„Mi elhullunk, embertelenül, zordul,

A Pató Pálok sorsa teljesül.

Te nem lehetsz már Pató Pál; megfordul

A sorsotok vagy végkén elmerül,

Födetlen sírunk ott tátong megetted
S elnevel, ha egy lépésed visszavetted.“

A népünk értékében hinni nem tudó fiatalok a kisebbségi magyar élet és tavasz első kasztottjai. Ezeknek nincsen világnézetiük, nincsen szociális érzékük, vezetnek a műveltségpolitikai tájékozatlanságban, nemcsak nyári, de évi és életprogramjuk az örökös nyafogás a tarlón. Hogy szur és hogy fáj. Szántásra, vetésre, tervszerű kollektív kulturamunkára nem is gondolnak, vagy ha hallanak róla, keresik a kibúvókat és legjobb esetben a — tisztségeket és címeket.

Elhullott búzaszemek.

Az élet küszöbén elhullanak már.

Mindannyian, kik a magyar munka napszámában álltok, sirassátok őket és óva intsetek az utánuk következőket.

Calinescu miniszterelnök a parlament előtt vázolta a kormány eddigi munkáját és jövő programját

A belső rend biztosításáról, a hadfelszerelés fokozásáról, a külpolitika vonalvezetéséről beszélt a miniszterelnök

Nyilatkozat a kormány kisebbségi politikájáról

Bucuresti. A kamara szerdai ülését délelőtt negyed 11 órakor nyitotta meg Vaida-Voevod elnök. A miniszterek közül Calinescu, Ghelmegeanu és Mișita Constantinescu voltak jelen. Vaicovic képviselő bejelentette, hogy megszavazza a válaszfeliratot és az állam szerepéről beszélni megállapította, hogy

a törvények után kell gondoskodni az állam polgárok neveléséről.

E célból szükség van a tekintély tisztelésére.

A középsztyály gazdasági színvonalának az emelése is szükséges épp úgy, mint a földművesosztályé.

Az ipari termelési felesleget a falvak lakosai között kell szétosztani. A szállítási eszközöknek

a hiánya és a hitelhiány következtében az ország gazdagságát nem lehet kihasználni.

Nincs szükség újabb törvényekre, hanem arra, hogy a meglévő törvényeket becsületesen alkalmazzák.

Utána Rosetti Balanescu előadó rövid összefoglalót tartott arról, hogy a feljriti vita során a szónokok milyen alapelveket állapítottak meg.

A beszédekből kitéjnik, hogy a kisebbségek s a többségek tökéletes szolidaritással veszik körül Öfelségét, a királyt és ez a szolidaritás az ország védelmében is megnyilvánul.

Az ülést ezután 10 percre felfüggesztették, majd pedig megkezdődött Armand Calinescu miniszterelnök beszéde, amelyet a kormány nevében mondott és amelyet a rádió is közvetített.

A miniszterelnök a régi politikai rendszerről

Calinescu miniszterelnököt kitörő lelkesedéssel fogadták a képviselők. A miniszterelnök összehasonlítást tett a régi kormányzati rendszer és a régi parlament, valamint a jelenlegi rendszer között.

— A múltban — folytatta a miniszterelnök — a polgár nem tudta, hogy mire szavaz, most azonban személyiségekre adta le szavazatát és nem listákra. A választások tartományvokként történtek és így a szelekció is alaposabb volt.

Az ellenzéki demagógia, amikor kormányra jutott, csak azzal foglalkozott, hogy minél nagyobb mértékben elgítse ki a személyes érdekeket. A nemzet képviselése illuzió volt

és ezért is szükség volt a jelenlegi rendszer bevezetésére, hogy a földművesosztály széleskörű képviselhethez jusson, de épp úgy a munkás és a kereskedelmi osztály is, amelynek a múltban nem szakértő képviselői voltak, hanem ügyvédek. (Taps). A jelenlegi rendszerhez nem a régi rendszer megdöntésével jutottunk, hanem olyan módon, hogy azt a rendszert saját képviselői hagyták el. Ma a képviselőknek nincsenek személyes törekvéseik, mint a múltban, amikor 17 féle párt volt és a pártok tagjai egymásnak voltak ellenségei. Természetes, hogy ilyen körülmények között a nemzeti érdekekkel senki sem törődött.

— Az elmúlt év elején a szétesés jelei már megmutakoztak

és 1937-ben a kormány nem tudott magának többséget biztosítani és már akkor világossá vált a politikai hűség és őszinteség hiánya. A legkülönbözőbb koalíciókra került sor és az ideológiai tálelközödés, amely minden kormányzat bázisa, szintén megszűnt.

A pártkormányzati rendszert aláaknálták, mert a pártok vezetői és híveik saját előnyeiket nézték és ha ehhez még hozzávesszük az állami gépezet elfáradását, amely azért állott be, mert a pártok szolgálatába kellett állnia, könnyen elképzelhetjük,

miként csökkent napról-napra a tekintély tisztelete.

Az új államrend

— Valamennyi népi megmozdulásból megállapítható volt az az általános óhaj, hogy a nemzeti ideák megmentéséhez valamilyen formában hozzá kell fogni. Ezt a rendszert egy értékes férfiú, Goga Octavianu vezette, de

mit tehetett egy ember ilyen időkben.

— A felszólási jogomat már nagyon előrehaladt. A demagógia soha nem látott mértékben terjedt el és naponta ezer és ezer négyülést tartottak, a falvakat pedig eljárastották a gyanús elemek, akik az egyéni szabadság védelmére alatt megmérgezték a léggömböt.

— A véres összetűzések megsokasodtak és

egés. hadseregre volt szükség a rend fenntartásához. A bizalmatlanság jelei néhány napon belül meg is mutatkoztak. Amennyiben a bankokból sok milliárd lei értékű betétet vontak ki, főleg azok, akik arra voltak hivatva, hogy az országban a rendet fenntartsák. Talán még sohasem volt politikus, aki ilyen nehéz lelkiismereti probléma elé került.

— Nem haboztam, hanem tudatára jutottam, mi a kötelességem és uralkodómmal közöltem az

A Korona történelmi szerepe

— És ha valaha, ez ország történelmében a Korona tényleg a megmentő szerepét játszotta, akkor Ófelsége II. Carol király volt az, aki a bíró szerepében és bátor kezdeményezésével 1938. február 10-én teljes nagyságában megmutakozott. (Nagy taps).

— A szakadék szélén állottunk és előttünk állt a polgárháború réme, vagy pedig az idegeneknek való behódolás és ezekben az órákban a király megmentette az országot.

— Megalkotta azt a kormányt, amelynek előke az ország pátriárkája volt. Milyen eszkö-

A rend helyreállítása

— Következésképpen tehát kötelességünk volt a rendet helyreállítani, a tekintélytiszteletet megerősíteni és az államot jogaiba visszahelyezni, ez volt az új kormányzat első feladata.

— A mi forradalmunk tulajdonképpen a lelkek forradalma volt.

amely a gondolkodásmódot megváltoztatta és magával hozta a lelkiismeret felülvizsgálását. A népszavazásban résztvettek 99 százaléka ezt a rendszert választotta.

— Megvalósult a nemzeti szolidaritás, amely a győzők és legyőzöttek helyébe lépett.

— Itt látok olyan személyiségeket, akik értékes közreműködésükkel gazdagították a múltban az országot és ezek a férfiak is jelét adták együttérzésüknek.

— Vajon volt-e valaki az országnak valamelyik sarkában, aki bizalmatlanságát, vagy skepticizmusát nyilvánította volna? Nem tudom. Lehet. Bevallom Önöknek, hogy ez olyan dolog, ami egyáltalában nem érdekel. Máskülönben az első órákban bárki kérdést intézett hozzám, hogy mi a véleményem bizonyos ellenzéki elemekről és milyen intézkedéseket foganatosítok ellenük, változatlanul azt feleltem:

Semmit, mert ez az ellenzék nem érdekel.

(Hosszantartó taps). Ezt azonban nem azért tettem, mintha a valóságokkal nem lettem volna tisztában, vagy megvetést nyilvánítottam volna ezáltal. Nem. Mert kijelentettem, hogy meg vagyok győződve róla, hogy egy olyan forradalomban, mint ez volt,

csakis a cselekvő eszme győzedelmeskedhetik és sohasem a tagadás szelleme.

— Az ország a maga útján halad előre és szánalommal tekint azokra a kevesekre, akik

A gazdasági egyezmények jelentősége

— Külpolitikánk? Világos. A husz év előtti véres áldozatok árán megadatott, hogy elismerték a románok által lakott területeket, amelyekre természetes jogunk van. A román állam megvalósította nemzeti egységét. Attól a perctől kezdve Romániának nem volt további követelése határain túl.

— Országunk békepolitikát folytat,

amelyet bent az országban gazdaságilag és társadalmilag fejleszt, azáltal, hogy különböző kincseit értékesíti, lakosainak életlehetőségét pedig megjavítja. Kétségtelen, hogy javaink elsősorban történelmi küldetésünk célját kell szolgálják, azonban

az idegen államokkal történő gazdasági csere szintén elengedhetetlen és hasznos. Ebben a szellemben kötöttük meg Németországgal a

ország valódi helyzetét.

— Képviselő urak! E történelmi pillanat megvilágosítása céljából szükséges kijelentem, hogy Ófelsége tudomással bírt a legkisebb eseményről is és mérlegelte azokat.

Az agitáció, a levertség és az általános gyávaság közben csak egy ember volt nyugodt, elhatározott és biztos. Ez Ófelsége, a király volt. (Hosszantartó ünneplés, a képviselők felállva tapsolnak).

zöket használt ez a kormány? Diktatúráról beszéltek, de milyen diktatura volt ez? A demagógikus engedékenység helyébe, amely a személyes érdekeket takargatta, mi a tekintély tiszteltét helyeztük, az állam érdekében.

— Személyes szabadság? Azt kérdelem, hogy van-e valaki az országban, akít megakadályoztak volna hivatásának gyakorlásában és létének biztosításában? Természetes azonban, hogy azt a szabadságot, amely az ország összerombolására vezetne, ezt sohasem engedjük meg.

keserűségüket nem tudják elfitkolni a saját hibájukból visszavonhatatlanul elvesztett heizet miatt. Az ország halad előre, mert az új kormányzat rendszerétől derűlátást kapott.

— Az ország megmenekült abból a felfogásból, amelynek idején a bírálat, a befektetés volt a cél. A rémhírterjesztés pedig megbénította a nemzet lelki erő kifejtését.

— A nemzet most visszakapta saját erejébe, szerepébe és jövőjébe vetett bizalmát, a megvalósítások és a fejlődés útjára lépett. Ime, az új rendszer működésének eredménye. A súlyos belső válság, amelyen átmentünk egybeesett a nagy európai kavargások előjeleivel. El voltunk me-

HALLATLANUL OLCsó GÓLYA árúház NYÁRI VÁSÁRÁN

rülve akkor, amikor az ország határai mentén felhők tornyosultak és súlyos kérdések merültek fel, amelyek Románia érdekeit tehették volna kockára.

— Mi történt volna, ha a nemzetközi események az erőknek abban a megosztási idejében és a lelki depresszió idején leptek volna meg bennünket?

Milyen lett volna a mi ellenálló képességünk? Vajon a mi gyengeségünk nem bántotta-e volna fel ellenfeleinket? A miud év február 10-ike óta életbeléptetett belső rend hozzájárult a nemzet újjáépítéséhez és — tegyük félre a szerénységet — azt mondhatjuk, hogy

Románia hozzájárult az európai egyensúly biztosításához.

Elég, ha meghallgatjuk a külföld véleményét újjászületett országunkról. Románia sohasem örvendett oly nagy tekintélynek a határokon túl, mint ma.

A külpolitika célkitűzése

— Külpolitikánk egyetlen cél szolgálatában áll és ez: határaink megvédése. (Taps).

— A veszély pillanatában katonaságot küldtünk, hogy örködjék a határok mentén. A lakosság kivételes lelkesedéssel válaszolt a felhívásra. Ennek a lelkesedésnek volt a következménye, hogy kis és nagy ember egyaránt hozzájárult a hadsereg fejlesztésének költségeihez. A fegyvergyakorlatok nem irányultak senki ellen, mindenki higgadtan és méltósággal teljesítette kötelességét. Bárholnan is jöjjön a veszély, szembeszállunk vele. (Taps, éljen kiáltások).

A hadfelszerelés érdekében

Ugyanigy bárholnan is nyilvánuljon meg a jóakarát az ország védelme tekintetében, azt köszönettel fogadjuk. (Taps.) Ha külpolitikánk irányvonalát jogainkból eredő erkölcsi és eszmei értelem által vezetett bölcsesség alkotja, a saját erőnkbe vetett hit arra készítette, hogy

a hadsereg kiképzését és felszerelését elsőrendű feladatnak tekintsük.

Erre a célra nem sajnáltunk semmilyen áldozatot, aminek az lett az eredménye, hogy

joggal tekinthetünk nyugalommal az események fejlődése elé.

(Taps.) Kétségtelen, hogy voltak hiányok. A március havi események idején győződünk meg arról és most, amikor eme hiányokat megszüntettük, bevallom, az említett időpontban azok valóban léteztek. (Taps, éljenkiáltások.) A hadsereg tisztikarának emeltük erkölcsi színvonalát, a legénység kiképzése magas fokot ért el, valamennyi korosztályt sorozatosan behívtuk, hogy katonai ismereteik felrússítsa és hozzászokják az új fegyverekhez. Egyedül

Erdélyben másfél milliárd lei értékben építettünk kaszárnyákat.

ami kétségtelenül ennek az országrésznek gazdasági fellendülését fogja eredményezni. A hadsereg felszerelése kivételes méreteket értett. A gyalogos ezredek új gépfegyverekkel szereltük fel. A tüzérséget pedig új ágyukkal és löfelszereléssel láttuk el. Az erődítmények építési munkálatai is tovább folynak. Az ország légi haderejének felszerelése hasonlóan élénk ütemben folyik.

Az elrett fejlesztendő alatt 25 milliárd lei értékben rendeltünk hadianyagot, ami az ország történetében az eddigi legnagyobb erőfeszítés. 1930-tól 1938. február 10-ikéig a hadsereg összköltségvetése mindössze 25 milliárd leit tett ki. 1938. februárjától ugyanazon év decembereig pedig már 11 milliárd leit fordítottunk a hadfelszerelésre.

Azt hiszem, az elmondottak teljesen elegendők arra, hogy a biztonság és az önbizalom érzetét mindenki felkeltsék, ugyanakkor pedig a súlyos terheket érthetővé tegyék.

A belső konszolidációt szolgálta a kisebbségek iránti közeledés

— A belső konszolidációt sietettük azáltal is, hogy

a mi földünkön lakó különböző etnikai kisebbségek iránti közeledést megvalósítottuk. A jelenlegi kormányrendszer ebben a szemben teljes jóakaratot tanúsít a kisebbségek iránt, mindaddig, míg ők az államéletbe ösztönözni beillelleszkednek. Egyébként hangsúlyozottan kijelentem, hogy a kisebbségi kérdés belügyi probléma. Bárki is képzelje, hogy ezt a kérdést külpolitikai agitációra lehet felhasználni, nagyon csodálk a román államról alkotott felfogásában. (Élénk taps.) Hasonlóképp nem tartom szükségesnek kitérni arra, hogy a kisebbségi kérdés megoldása kizárólag gazdasági és művelődési sikon mozoghat. Eppen úgy, mint a múltban, ugyanigy a jövőben sem fog ez a probléma területi kérdéssé válni. (Élénk taps.) A román földnek a legkisebb megconszolidációja is nagy román többség elvesztését jelentené. Románia határai mindaddig sérthetetlenek maradnak, amig akad egy román katona, aki fegyvert foghat. (Taps.)

A belső rend és biztonság megszilárdítása a kormányrendszer elsőrendű problémáját képezte, de nem lenne teljes képünk az ország mai állapotáról, ha nem hangsúlyoznánk azt a nagyarányú építők munkát is, amelyet az elmúlt év február hó-

Rheuma, csúsz, aranyér, nőibajok.

Valuta, deviza nem kell, csak lei! Ullevél nélkül is pompás gyógyhely:

VATA DE JOS

kénés és szénsavas hőgyógyfürdő.

Teljes penzió: (3-szori étkezés, lakás) lei 150

Kérjen prospektust!

Vasuti kedvezmény!

napja óta végeztünk. Elérkezett az a pillanat, amikor az országvédelem megerősítésének problémáján kívül a kormány gondossága

más kérdések megoldása felé is irányulhat. Megkettőzött erővel és a legmegfelelőbb eszközökkel hatunk oda, hogy a büzsaérmekészítés, valamint a mezőgazdaság korszerű fel szerelése rövidesen megoldást nyerjen.

nyentormán nyer majd a kormány műve teljes ki fejezést: politikai, társadalmi, közgazdasági és nagyszabású közmunkák kiírása terén.

A miniszterelnök beszédét a rádió is közve tette. Aradon a városházán mikrofonokat szerel tek fel és a városháza előtt nagy tömeg hallgat ta a miniszterelnök beszédét.

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Zavarokat okoztak az esőzések a vasuti közlekedésben

Azuga és Predeal között egy hidat elmosott az ár

Az utóbbi napok esőzései következtében, főleg az Okirályság területén árvizek keletkeztek. Ennek következtében a vonatközlekedésben is zavarok álltak be. Aradi vonatkozásban is késéssel érkeznek egyes vonatok. Így többek között a Bucurestii nemzetközi gyorsvonat, amelynek dél előtt 9.48 órakor kellett volna megérkezni, 12.05 órakor futott be az aradi pályaudvarra.

Bucuresti, Azuga és Predeal között a vasuti töltést és egy hidat elmosott a víz. Felsőtömös

állomás közelében a pályatestet a szélvihar követ keztében ledöntött fák és sziklák torlaszolták el. Munkáskülönítmények dolgoznak a pályatest és a vasuti hid helyreállításán. A közlekedés itt átszál lással és a CFR autóbuszok segítségével bonyo litják le. A keddi esti vihar következtében több légi kikötő is kárt szenvedett. A Lares társaság ezért több légvonalon beszüntette a közlekedést. A Bucuresti—párisi vonalon a közlekedés zavarta lan.

Csütörtök délután helyezik örök nyugalomra Aradon Solymosán Magdát

A Solymosán Magda tragikus sorsáról és haláláról megható cikkeken számol be az egész erdélyi magyar és román sajtó. Kegyeletes hangon foglalkoznak az elhunyt színésznővel a budapesti lapok is, amelyek a viruló szépségű művészeleány színjátszó tehetségét, meleg árnyalau hangját és a tragédia által kettétört pályafutását méltatják. Budapesten máskülönböen koszorut helyezt a ravatalra a magyarországi színészek egyesülete is és az ottani rokonok és jóismerősel virágai között szállították Arad felé a koporsót. Solymosán Magda földi maradványai magába záró koporsó érkezését csütörtök hajnalra jeleztek Aradra, hogy Battonyán keresztül érkezik a gyorsvonattal. Még a reggeli órákban a felsőtemető halottasházában elkészítették a ravatalt, a meiyet virágerdővé varázsolták az aradi rokonok, barátok, ismerősök és tisztelők.

A megrendítő gyász miatt, — amely a kolozsvári Thalia színtársulatot Solymosán Magda elhunytával érte, — a temetés napján, a Nagyváradon csütörtök délutánra hirdetett „Via Mala” előadása elmaradt. Így a színház minden tagja utolsó istenhozzádót mondhat Aradon a tragikus körülmények között elvesztett pályatárs ravatalánál. A Nagyváradon tartózkodó Thalia színház tagjai koszorút küldtek Solymosán Magda ravatalára és dr. Kádár Imre színikazgató vezetésével a színház hivatalos képviseletében küldöttség is részvesz az aradi végtisztességen. Ezenkívül átutaznak Nagyváradról a temetésre többen azok közül, a kiket barátság és szeretet fűzött az elhunyt kedves színésznőhöz.

Solymosán Magda lelkiüdvéért Aradon énekes gyászmisét mondanak pénteken, június 30-án reggel fél 9 órai kezdettel.

Szerdán este 9 órakor érkeztek meg Aradra a budapesti gyorsal a tragikus módon elhunyt színművésznő testvérei, Kauton Lajosné született Solymosán Erzsé és dr. Solymosán László, valamint felesége Pécsről, ugyyszinién völegénye dr. Princz Endre családjával együtt.

Dr. Solymosán László lapunk munkatársának elmondotta, hogy az elhunyt Solymosán Magdát a budapesti farkasréti temető halottasházában ravatalozták fel és lelkiüdvéért szerdán délelőtt mondottak gyászistentiszteletet a budapesti Krisztina-téri plébániatemplomban, majd délelőtt fél 11 órakor beszentelték a koporsót, amelyet azután a délutáni órákban helyeztek és utnak indítottak szülővárosa, Arad felé. Az elhunyt primadonna földi maradványai csütörtök hajnalban érkeznek meg Aradra, ahol a Felsőtemető halottasházában ravatalozzák fel. A temetési szertartás délután 5 órakor kezdődik, amikor a családi sírkertben helyezik örök nyugalomra a fiatalon és tragikusan elhunyt Solymosán Magdát.

„URANIA” TEL: 12—32. **Olso helyzarak!**
E csodás filmreikkel ismét bebizonyítottuk, hogy mi nem ismerünk nyári holi-szezon!
MARGARET SULLAVAN
A MEGFIZETETT ANGYAL (Asszonyok)
James Stewart-al. 3-kor matiné. 5, 7.15, 9.30.

Az arcbőr döntő hatással bír a nő sorsára

A zsiros, pattanásos arcbőr a legszebb női arcot is elcsúfítja és visszataszítóvá teszi. — **A SULFAMYL-puder megszünteti az arc zsirirosságát, eltünteti a pattanásokat és visszaadja az arc üdességét, bársonyosságát**

Ujabb tizenötmilliárd frankot fordít nemzetvédelemre a francia kormány

Párisból jelentik: A francia kamara záróülésén, az elnapolásra szóló kézirat kihirdetése előtt Daladier beszédet mondott, amelynek során a következőket jelentette ki.

— A jelenlegi sorsdöntő órákban a francia néphez azt az intelmet intézem:

a pártpolitikai ellentéteknek meg kell szünniök.

— A fegyverkezés terén gigászi erőfeszítéseket hajtottunk végre. De amit végeztünk, még nem elég.

Ha átnéznük határainkon túl, hárommillió felfegyverzett katonát látunk, akiknek szuronyai felénk meredeznek.

A mai francia hadsereg is hivatása magaslatán áll, a világ legerősebb, legharciasabb és legyőzhetetlen hadserege ez. Az egységes és a nemzeti érzésben egybeforrt francia nemzetnek leghivatottabb képviselője. Ennek a hadseregnek a felkészültségét az eddiginél is jobban kiépítjük. Az eddig megszavazott hitelekén kívül

ujabb tizenöt milliárd frankot használunk fel a

Rablógyilkosság történt Ujaradon

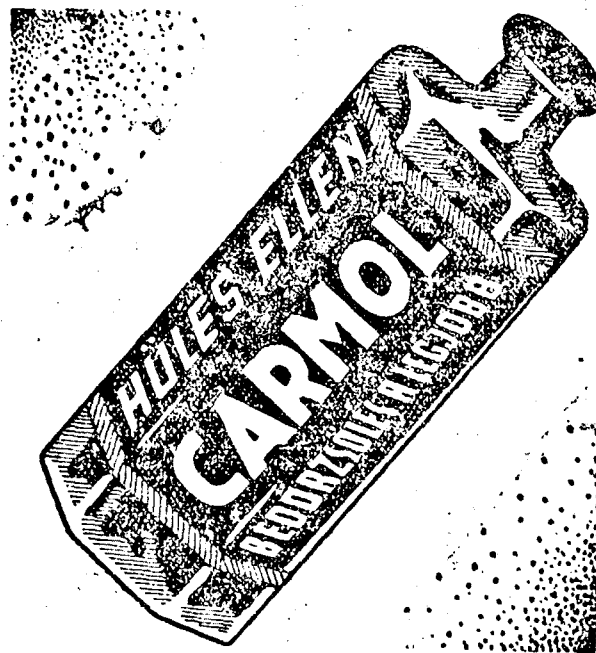
Megdöbbentő rablógyilkosság történt keddről-szerdára virradó éjszaka az Araddal szomszédos Ujarad községben. Eddig még ismeretlen tetesek behatoltak Aman Teréz 77 esztendőös matróna házába. A kéretlen éjszakai látogatók kirostották az asszony lakását, majd végeztek Aman Teréziával, aki nyilvánvalóan szembeszállt a maradvóival.

A rablógyilkosok a védtelen asszonyt a padlásra oltelték és ott felakasztották, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék.

A borzajmas bűncselekményt szerda délelőtt fedezték fel és nyomban értesítették az ujaradi csendőrséget, ahol megkezdték a nyomozást a tényállás tisztázása és a tettesek kézrekerítése érdekében. A bünténvről távbeszélőn tettek jelentést az aradi ügyvérségnek, ahonnan szigorú vizsgálatot rendeltek el.

nemzetvédelem erősítésére.

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó nagy meglepéssel vette tudomásul Daladier keddi beszédét. A lant

pok a beszédnek az alábbi szakaszát emelik ki:
— Sohasem lesz biztonság nyugaton addig, amíg Németországot meg nem akadályozzuk Európa keleti részén való előtörésében.

„FORUM” Filmszínház

Telefon: 20—10.

Egyike a legszebb, legmeghatóbb, legnemesebb amerikai filmeknek!

Két név mely biztosítéka a sikernek:

JOAN CRAWFORD és SPENCER TRACY millós világlágero

„MANNEQUIN” (Egy leány a sok közül)

3-kor matiné! 5, 7.15, 9.30.

Arad leghűvösebb terme!

MA PREMIER MA!

Soós István dr. magyar képviselő:

„Most már némi derültség is indokolt a kisebbségi ügyekben“

A magyar törvényhozó kijelentette, hogy jóindulat nyilvánul meg a nemzetiségi kérdések iránt a kormány részéről

Nagyváradról jelentik: Soós István dr. magyar parlamenti képviselő tegnap pár napi tartózkodásra Nagyváradra hazaérkezett. A parlamenti működéssel kapcsolatban kijelentette dr. Soós István, hogy a magyar parlamenti csoport testületileg tisztelgett Vaida-Voevod Sándor elnöknel, volt miniszterelnöknel, aki minden magyar képviselőt abba a parlamenti bizottságba osztott be, amelyikbe kérte.

— Én a magam részéről — mondotta, — igen fontos bizottságban kaptam helyet és pedig: az első számú bizottságban, amely az általános és helyi közigazgatási kérdésekkel foglalkozik, továbbá a 9-ik számú bizottságban, amely az egyházi és iskolügyekkel foglalkozik.

— Ami a parlamenti csoport és a saját magam parlamenten kívüli működését illeti, kijelenthetem, hogy állandóan napirenden tartjuk a fontos ügyeket és állandó, hogy úgy mondjam, lázas aktivitásban vagyunk. Egyébként

az állampolgársági ügyekben a magyar parlamenti csoport részletesen tárgyalta az általam készített emlékiratot és annak alapján a jövőhéten a kormánynál testületileg fogunk eljárni a kérdés radikális és gyors megoldása érdekében.

— Még megjegyzem, hogy a magyar parlamenti csoport teljes számban megjelent a miniszterelnök ur által június 23-án képviselők és szenátorok tiszteletére rendezett teán, ahol Gyárfás Elemér és Szász Pál szenátorok mindnyájunkat bemutatottak úgy Calinescu miniszterelnök úrnak, valamint Gafencu külügyminiszter úrnak is, akik a magyar parlamenti csoport tagjaival szívélyesen eldiskuráltak. **Érdekes volt, hogy**

Gafencu külügyminiszter ur kisebbszerű expozé is tartott a magyar parlamenti csoport tagjainak úgy a magyar kisebbségi kérdésekről, mint Románia és Magyarország viszonyának kialakulásáról. Impresszióm szerint sok jó indulat van a kormány tagjaiban a kisebbségi kérdések megoldására s jogosultnak látszik most már egy kis optimizmus is ezekben a kérdésekben.

— A jövőhéten újra Bucurestiben leszek, amedőn az állampolgársági és iskolügyekben óhajtok újból eljárni.

Ismeretes, hogy Calinescu miniszterelnök a napokban teán látta vendégül a parlament mindkét házának tagjait. A kormányelnök meghívására a magyar parlamenti csoport Bucurestiben tartózkodó tagjai teljes számban vettek részt a teán. Ezalkalommal dr. Szász Pál szenátor bemutatta a kormányelnöknek a magyar parlamentereket. Calinescu miniszterelnök, Gafencu külügyminiszter és a kormány többi tagjai hosszasan elbeszéltek a magyar képviselőkkel és szenátorokkal.

A magyarság képviselői az eszmecsere következményeképpen azzal a benyomással távoztak a miniszterelnök teájáról, hogy az 1938. augusztus 4-iki kisebbségi szabályrendeletet a kormány is csak a kisebbségi kérdés rendezésének kiindulópontjául tekinti, amelyet további nagyjelentőségű intézkedések kell, hogy kövessenek.

Örök nyugalomra helyezték özv. Fodor Gyulánét

Általános mély részvét mellett helyezték örök nyugalomra özvegy Fodor Gyulánét. A tragikus hirtelenséggel elhunyt aradi uriaszony lakásán felállított ravatalt ismerősei és tisztelői elhalmozták koszorúkkal, virágokkal. A ravatal mellett számosan keresték fel porig sujtott leányát és testvéreit, hogy mérhetetlen fájdalmukat öszinte együttérzésükkel, részvétükkel enyhítsék. Öt óra után állottak meg a gyászház előtt a halottat és koszorukat szállító kocsik. Fodor Gyuláné földi maradványait a régi zsidó temető halottasházába vitték ki, ahol ismét felravatalozták.

Hat óra után a szemerkélő eső ellenére nagy és előkelő gyászoló közönség vette körül a koporsót és a templomi énekhar Igo Schatten vezényletével gyászenéket adott elő. Weisz Sándor főkántor imája után dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mondott nagyhatású gyászbeszédet, amelyben megemlékezett az elhunyt édesatyjáról, aki a hitközség egyik jótévedője volt és akinek halálhírei évfordulója éppen az elmúlt napok egyikére esett. Magasszárnyalású beszédében özvegy Fodor Gyuláné férjéhez való ragaszkodó szeretetéről beszélt és arról, hogy az uriaszony elhunyt milyen veszteséget jelent családjának és mindazoknak, kik ismerték és szerették Fodor Gyulánét.

A gyászbeszéd elhangzása után a templomi énekhar hangjai mellett indult meg a menet a nyitott sírhant felé, ahol végső nyughelyére helyezték Fodor Gyulánét.

A ravatalra a következő felirású koszorukat helyezték: Drága jó anyunak, forró szeretettel: Rózsika, Árpád. — Igaz testvéri szeretettel: bána tocs Mancid. — Irmuskánk Isten veled: Irén, Vill, Gitti, Öcsi. — Igaz szeretettel: Steffi, Ede, Marika, Feri. — Tisztelete jeléül: Aradmegyei Takarékpénztár. — Drága Irmánknak: Böske, Feri. — Utolsó baráti üdvözlét: Tauszk-család. — Szeretettel Imbokánknak: Lily, Géza, Gyurka, Kató. — Tiszteletteljes barátsággal: Bock Béla és Marietta. — Öszinte kegyelettel: Jellinek József. — Drága jó Irma néniinknek: Manci, Józsi, Tamás. — Mélyen megrendülve: Stauber-család. — Utolsó üdvözléttel: dr. Goldschmidték, Katica, Rozika. — Utolsó üdvözléttel: Rappaport-család. — Kegyelete jeléül: Künstler Dezső. — Utolsó üdvözlét:

AKI FIATALNAK AKAR LÁTSZANI

Egy meglepő felefedezés MEGSZÜNTETI A RÁNCOKAT.

50 ESZTENDŐS ASSZONYOK 35 ÉVESEKNEK LÁTSZHATNAK

Próbálja ki a következő módszert!

Uj és értékes bőrsejt-kivonat, amely ugyanolyan alapanyagokat tartalmaz, mint a fiatal egészséges lányok bőre! A bécsi egyetem egyik híres doktora fedezte fel és gondosan kiválogatott fiatal állatok bőrből vonja ki. A neve: Biocel — és ezt tartalmazza a rózsaszínű Tokalon-krém bőrtápszer. Használja ezt a krémet minden este lefekvés előtt arcára és az éjszaka minden perce segít arcának megszépítésében, mert a krém nagyértékű anyagai mind jobban és jobban behatolnak arcbőrébe. Minden reggel fehérebb, üdőbb, bársonyosabb fiatalabb arcbőrrel fog felebredni. Nappal használjon fehér (zsírtalan) Tokalon krémet. Ezzel az egyszerű kezeléssel minden nő tíz évvel megfiatalodhatik és olyan csodálatosan szép arcbőrt tehet szert, amelyért bármely fiatal lány megirigyelheti. A kedvező eredményt a hírneves párisi Tokalon krém bőrtápszerrel garantáljuk, ellenkező esetben visszakapja pénzét. Most tubusban is kapható Lei 45.— től.

tel: Ilonka és Béla. — Imbokánk örökké siratunk! Hencsa, Bert. — Utolsó üdvözléttel: Zelma, — Öszinte szeretettel: Pista, Böske, Pisti. Ezeket kívül számtalan virág és koszoru felírás nélkül takarta a koporsót.

Özv. Fodor Gyuláné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alábbi adományok folytak be: Kondor László 100, Lusz, tig Dezső és családja 100, Grósz Józsefné 300, Mairovitz Emil, Elza 200, Hoffmann Géza és neje 100, Blum-család (Lugoj) 200, Mairovitz Imre és Kató 100, Biró Mariet, Lajos, Marika 200 lei.

Kedvezményes utazást rendez az Aradi Közlöny a segesvári Petőfi-ünnepségekre

Julius 31-én lesz kilencven éve, hogy a magyar költészet üstököse, Petőfi Sándor nyomtalanul eltűnt. Valahol a segesvári síkon ieltelen tömegsírban porladt szét szíve, amelyben a legszebb magyar rímek csendültek. Petőfi eltűnésének színhelyén, a fehéregyházi síkon, most, 90 év múltával zárandoklatra gyűlnék össze a magyar szellem fátylavívői és a költészetért, a legszebb eszmékért rajongók tömegei, hogy egy virágot ejtsenek azokra a göröngyökre, amelyeket a szabadsághősök és egy igaz költő vére öntözött...

Az Aradi Közlöny lehetővé akarja tenni mindazok részére, akik részt akarnak venni ezen a nagyszabású ünnepségen, hogy olcsó áron utazhassanak a fehéregyházi síkra, illetve Segesvárra.

Mindazok, akik részt akarnak venni ezen a rendezvényen, az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, az utazás Rapid-vonaton, harmadosztályon történik. Nyolc személy jelentkezése esetén az utazás Segesvárrig és vissza a fenntartott hely díjával egyült 620 lei. Harminc személy jelentkezése esetén mindössze 480 leibe kerül az utazás, sőt ennél több utas jelentkezése esetén még nagyobb kedvezmények lépnek életbe. Az Aradi Közlöny utazásán résztvevők Aradról július 30-án, vasárnap déli 13.16 órakor indulnak és az Aradra való visszatérés időpontja: augusztus 1. kedd este. Az utazással kapcsolatos mindennemű felvilágosítással bárkinek szívesen szolgál az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

CORSO egyetlen mozgó nyitott tetővel. Ma: 3, 5, 7.15, 9.30

RITZ TESTVÉREK

Híradó. a revük revüjében.

Jön! a legújabb AUDIOSKOP Jön! H. A. NÉVTELEN ASSZONY

A magunk, valamint a kiterjedt rokonság nevében mély fájdalomtól lesújtva jelentjük, hogy szeretett drágaságunk

SOLYMOSÁN MAGDA

okleveles operaénekesnő, a romániai magyar színjátszás büszkesége

folvó évi június hó 25-én, este negyed 11 órakor, hosszas, de türelemmel viselt betegség után, a szent kenet szentségével megerősítve, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat folvó évi június hó 28-án, szerdán délelőtt fél 12 órakor a farkasréti temető halottasházában a rom. kath. anyaszentegyház szeriartása szerint történő beszentelés után Aradra szállítjuk és folvó hó 29-én, csütörtökön d. u. 5 órakor az ottani családi sírkertben helyezzük örök nyugalomra.

Lelkének üdvéért az engesztelő szent misé-áldozatot Budapesten folvó hó 28-án d. e. 10 órakor a krisztinavárosi plébániatemplomban és Aradon f. hó 30-án, d. e. fél 9 órakor a Minoriták templomában fogjuk a Mindenhatónak bemutatni.

1939. június 26.

Drága halottunk, pihenj csendesesen! Emléked mindörökké feledhetetlen lesz!

Dr. Solymosán László Kauten Lajosné sz. Solymosán Erzsébet testvérei

Dr. Princz Endre vőlegénye Kauten Magduska unokahuga özv. Balla Alajosné nagynénje

Dr. Solymosán Lászlóné sz. Vasóczy Irén sógornője Kauten Lajos sógora.

valamint a kiterjedt rokonság.

Lakás: Arad, Str. Episc. Ciorgariu 13. Pécs, Rákóczi-ut 52.

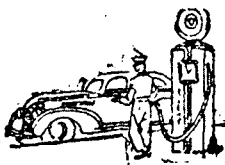
Japán és az élettér

Irla: FALUS LAJOS

A kiéleződött angol—japán ellentétek az érdeklődés homlokterébe állították a Távol-Kelet rejtélyes és titokzatos földterületeit. Ami ma Kínában történik, az „élettér“ divatos fogalmával magyarázható. Japánnak feltétlenül szüksége van kínai területre, mely az ő „élettere“. Ezért folyik esztendőök óta a harc a két sárga nép fiai között s ez kölcsönöz vakmerőséget a japánoknak arra, hogy ujjat huzzanak még a hatalmas Angliával is. Az „élettér“, azonban itt nem azt jelenti, — mint általában hiszik — hogy Japán kínai földön helyezze el egyre jobban szaporodó népeleslegét, amelynek eltartására az anyaország hegyes-sziklás, alig tíz százalékban művelhető szigetcskéi nem adnak lehetőséget. A japán nem akar kivándorolni. Hazájához mindennél jobban ragaszkodik s ha viszonyai kivándorlásra készítik, mihelyt teheti, rögtön hazasiet s otthon költi el külföldön szerzett pénzét. Kis házat, kertet óhajt, ahol rizst, szóját, és retket termelhet s számára ez a kis kert a földkerekség leggyönyörűbb része. A nagy Koreában és Mandzsuriában elegendő szabad földterület van, ahol Japán kényelmesen elhelyezhetné népeleslegét. De a japánok nem akarják elhagyni hazájukat. Csődöt mondott az az akció is, mely kényszereszközök igénybevételével akart felfegyverzett japán farmereket, Koreában és Mandzsuriában letelepíteni. Az élettér tehát nem a japán kivándorláshoz kell.

A japánoknak — Nohara nevű híres írójuk megállapítása szerint — az élettér fogalma azt jelenti, hogy olyan területeket találjanak, melyeknek nyersanyag-forrásait kiaknázhassák s így hozzájuthassanak azokhoz a nyersanyagokhoz, melyeknek segítségével iparukat s ezzel sajátmagukat fenntarthatják. Mint ahogy minden hódítási kísérlet s általában minden akció mindig a legkisebb ellenállás irányában történik, itt is egészen természetes, hogy Japán e törekvése érvényesítésénél Észak-Kína felé fordult. Japánnak nyersgyapotot és nyersvasat kell szereznie, hogy azt készgyártmányokká dolgozhassa fel s a feldolgozás hasznából megéljen. Mikor néhány évvel ezelőtt az angolok megtiltották a japán textilcikkek bevitelét úgy Angliába, mint Indiába, mert a hinduk százmilliói már nem angol, hanem a jóval olcsóbb japán kendőt csavarták a derekukra, egészen természetes lett volna, ha válaszképpen Japán tiltja az angol nyersgyapot behozatalát Indiából. De ezzel a megtorló rendszabállyal saját textiliparát kárhóztatta volna tétlenségre s így inkább új elhelyezési piacokat keresett készgyártmányai számára és sikerült is találnia Dél-Amerikában és Kelet-Afrikában. A nyersanyag beszerzésnek nem szabad megakadnia és a japánok fel fogása szerint a nyersanyag-piac felett Japánnak minden körülmények között és feltétlenül rendelkeznie kell. A mandzsuriai háború azért indult meg, mert a japán iparnak szükséges vasérc és szén szállítása a kínai katonai diktátorok kezébe került s Japán nem tűrhette ezt a bizonytalanságot nyersanyag-ellátása tekintetében. Mandzsukuo önálló államának létesítése egyébként keserű csalódás volt a japán kormány számára, mert az ország nyersanyag-forrásai a várakozásnál jóval jelentéktelenebbeknek bizonyultak. De hatalmas szőja-területeket szerzett Japán, a szőja pedig szinte a legfontosabb anyag a japánok számára. Mártást és levest állítanak elő belőle, de sajtot és olajat is, sőt állati takarmányt és gummit, de még trágyázó- és fűtőanyagot is. Japán nem titkolja, hogy kínai területekre feltétlenül szüksége van. Nem politikai és nem is katonai szempontból, hanem kizárólag gazdaságból: a Kínában még ma is parlagon heverő nyersanyagok kiaknáozása és a japán áruk bojkottjának megakadályozása végett. Ha hódítási vágyában csakugyan ezek a szempontok vezérlik, akkor Japánnak elsőrangú érdeke, hogy a meghódított területeken normális, nyugodt állapotokat teremtsen, melyek a kínai kereskedők részére lehetővé teszik, hogy a japán árukat eladhassák s azok vételárát kifizethessék.

Kína északi részének meghódítása után Japán étvágya természetesen terjeszkedni fog délibb vidékek felé is. Ha Japán önkényes eljárása a legsúlyosabb bírálatnak is vethető alá a jog és erkölcs szempontjából, a japán írók és politikusok cinikus közömbösséggel hivatkoznak a nagyhatalmak gyarmatosító politikájára, amelyben a hasonló precedenseknek gazdag tárháza lehetséges. Nohara például megállapítja, hogy a gyarmatosításnak két módszere van: a nyugati nagyhatalmak módszere és a keleti módszer. Szerinte úgy gyarmatosítanak, hogy előbb kiküldik misszionáriusait a meghódítandó vidékre, akik szemlémi előharcosai a terjesztendő hitnek és kultúrának. Utánuk jön a kereskedő, aki az anyaország áruit adja el a bennszülötteknek, majd az előbbiek védelmére megérkezik a katonaság. Ha a

TELJESÍTMÉNYEK az ETHYL UNIREA KÉK BENZIN révén

„MEGVALLOM, MEGLEP AUTÓM TELJESÍTOKÉPESSÉGE, AMIÓTA ETHYL UNIREA KÉKBENZINT HASZNÁLOK”

„TUDTAM, HOGY ROVID PRÓBA UTÁN MEG FOG GYŐZÖDNI A KÜLÖNB-SÉGRŐL”.

Meglepőek a teljesítmények, amelyeket az Ethyl Unirea Kék Benzin használata révén elérnek.

Már a legkisebb próba is világosan mutatja a különbséget Ezzel a benzinnel, amelynek nagy a robbanásmentes értéke, könnyebb az emelkedéseket venni, a sebesség növekszik, a vibráció szinte teljesen ki van küszöbölve és az indítás rendkívül könnyű.

Az egész világ Ethyl Unirea Kék Benzint használ, mert az a modern magasnyomású motor ideális üzemanyaga.

Az Unirea gyártmányokat, az Ethyl Unirea Kék Benzint és az új Luboil a 125 Unirea töltőállomáson találja, ahol azokat az Unirea előzőleg tisztviselői árulják.

Ethyl UNIREA

KÉK Benzin UNIREA

Minden jogosult kérheti a választói névjegyzékbe való felvételét

A Bánsági Magyar Népközösség vezetősége a magyar parlamenti csoportnak Péter János képviselő útján jelentést tett arról, hogy Temesvárott a községi választók listájába a város hivatalos hirdetménye szerint június 29-ig bezárólag csupán a jogosult analfabéták jelentkezhetnek. Ellenben

az egyéb jogosultaknak igen nagy tömege, amelyet a képviselőválasztási listákba nem vettek fel, a városi hirdetmény értelmében most sem jelentkezhet, hanem csak bírói úton érvényesítheti jogait, ami költséges és fáradságos eljárás.

Mikó Imre dr., a magyar parlamenti csoport titkára, ez ügyben ma eljárt Baran Coriolan, dr. alminiszternél, aki kijelentette, hogy

ilyen rendeletet, aminő a temesvári városi hirdetmény, a belügyminisztérium nem adott ki és mindenki, aki arra jogosult (tehát nemcsak az analfabéták) június 30-ig jelentkezhet a városházán, vagy községvezetőknek a községi választók névjegyzékébe.

A községekben hivatalból írják össze a vá-

lasztókat, a városokban azonban egyéni jelentkezés alapján.

A bucaresti-i központi iroda telefonon értesítette minderről a temesvári irodát.

Választó jogosultságuk van mindazoknak a nőknek és férfiaknak, akik román állampolgárok, a 30-ik élet évét betöltötték, ténylegesen gyakorlatnak valamely foglalkozási ágat (mezőgazdaság és kézi munka, ipar és kereskedelem, értelmiségi foglalkozások), akikre nem vonatkoznak a törvényes méltatlansági esetek és akik legalább egy éve valami városi adót fizetnek. Utóbbi alól kivételt képeznek azok a férjes nők, akiknek férjük fizette a községi adókat és illetékeket.

Tizenöt amerikai hadirepülőgép utja Honoluluba

Washington. (Rador). Tizenöt bombaható repülőgépből álló különítmény 100 tiszttel és katonával elindult San Diegoból és akadály nélkül megérkezett Honoluluba. A 4110 kilométer utat 19 óra alatt tették meg.

gyarmatosító államnak szerencséje van és például 1. számú kiküldöttét, a hittérítőt a bennszülöttek meggyilkolják, akkor a 2. számú kiküldött mellőzéseivel mindjárt megérkezhet a 3. számú, vagyis a katonaság s ezzel az egész eljárás lényegesen gyorsabb idő alatt bonyolódik le. Japán másképpen jár el. Előbb kiküldi katonaságát, azután kereskedőit és csak legvégül a tanítókat, hivatalnokokat, műszaki embereket, szóval civilizációjának képviselőit.

A végső célban, a lényegben nincs tehát különbség, csak a használt eszközök sorrendje más.

Vértelen hódítások nincsenek. Japán terjeszkedése Kína földjén az anyagi erőfeszítéseken kívül rengeteg emberáldozatba is kerül. Összetűzés az angol érdekekkel az új problémák tömegét dobja bele az amugy is igen bonyolult helyzetbe. De bármennyire is erős az ifjú Japán harci kedve és hódítási vágya, nem valószínű, hogy a helyzet végső kiéleződése előtt ne hátrálna vissza olyan beláthatatlan horderejű konfliktus kiobbantásától, amely Kelet felől borítaná lángba a világot, amikor az emberiség más ponton fél a tűzvész kitörésétől.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Speyer & Co.

Aki James Speyer newyorki lakos elhatározását olvassa, első pillanatban talán nem is hisz szemének és kételkedik abban, hogy a hír Newyorkból, a „business is business“ ridég, üzleti szellemű áthatott hazájából érkezik. Mert a hírből, amely egy világszerte ismert mammut-bankház felszámolásáról adott jelentést, volt valami szentimentalizmus is és első pillanatra hiányzott belőle minden üzleti jelleg. A newyorki jelentés szerint a világhírű Speyer-bankház, vagy ahogyan a nemzetközi pénzpiacon ismerték a Speyer & Co.-cég, amely az évtizedek folyamán államok részére folyósított kölcsönügyleteknél vezetésrepet játszott, csendesen felszámol. A Speyer & Co. nem küzd pénzügyi nehézségekkel, a Speyer & Co. nem passzív, a vállalatnak nem voltak veszteségei, az intézet zavartalanul működhetne tovább és — mégis felszámol.

Az ok? A cég senior főnöke, az a bizonyos James Speyer, akiről fentebb szólunk, a napokban töltötte be életének nyolcvanadik évét, a bank vezetését előrehaladott korára való tekintettel tovább nem vállalta és mivel csak saját magában bízik, mivel nem lát megfelelő utódot, inkább a felszámolás mellett dönt, semhogy az utód a Speyer & Co. patinás nevét valaha is veszélyeztethesse. Ezért a név, amit a hívők várom szó: Speyer & Co. jelent, pénzemberek nehéz dollárösszegeket ajánlottak. Meg akarták vásárolni a nevet, hogy a régi név alatt ők folytathassák az üzleteket. James Speyer azonban nevet nem adja el. A vállalkozás fölött kimondotta a halálos ítéletet, felszámol, egy vállalat öngyilkosságát, vagy mondhatnánk: harakirit követ el, hősiessé visszavonul az élet színteréről.

Hol ebben az üzlet? — kérli önkéntelenül a szkeptikus ember, aki Amerikát, az amerikai üzletet nem ilyenek tanulta megismerni. Hol az üzlet ebben a csendes felszámolásban, hol az üzlet abban, hogy még a nevet sem akarja eladni?

A Speyer & Co. százket évvel ezelőtt, 1837-ben alakult. Egy évszázad alatt nemcsak látta nemcsak figyelemmel kísérte, hanem az amerikai bank vállalkozó kedvével és merészségével, pénzzel, tőkével segítette elő az Újvilág szédületes technikai fejlődését. Azt a korszakot élte át, amikor az üzlet ezer és ezer veszedelemmel járt, amikor egy amerikai pénzembernek egy hadvezér zsenialitásával kellett rendelkeznie. Ebben a harcban, ebben a gigantikus küzdelemben edződött meg a Speyer & Co., amelyet ez a küzdelem tett nagyvá, világszerte ismertté.

És most leteszi a fegyvert, leállítja az üzletet. Pillanatra úgy érezzük, hogy valami szentimentalizmus van ebben. A nyolcvan éves pénzember pihenit, megálljt parancsol. Pillanatra valóban szentimentalizmusnak tűnik. Pedig nem az, hanem annak a száz százezeres üzleti szellemnek kifejezője, amely az üzletben nem csupán eszközt lát, amely értékelni tudja az üzletet és amely szellem egy kontinenst épített.

Az üzlet üzlet, James Speyer most is ezt vallja. De az üzlethez lélek is kell, az üzlettel egyévtörött lélek, amely a Speyer & Co.-t százket éven át élte. James Speyer valahogy nem bízik az utódokban. Nem bízik benne, hogy mindenkiben meg tudják állni helyüket az új idők viharával szemben. Ő, ez a száz százezeres amerikai üzletember nem az utódokat félti, hanem a nevet, a Speyer & Co.-t, amelyet úgy akar megőrizni, ahogyan azt az üzlet emberei világszerte ismerték.

Klasszikussá kifejlődött alakja ez az agastyán az amerikai üzleti életnek. Az üzlet üzlet, de az üzlet név nélkül nem üzlet. És miként más eszmények, más ideálok hível egy hősi tettel mentik meg nevüket a halhatatlanságnak, úgy akarja ő átmenteni makulátlanul és folt nélkül egy hősi, lelki áldozatot követelő harakirival azt a három szót, amelyért egy emberéletet át dolgozott: a Speyer & Co.-t. (m. t.)

— AZ ARADI KOZLONY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a csütörtöki Péter és Pál ünnepe miatt szombaton reggel a szokott időben jelenik meg.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.75, London 20.76 fél, Newyork 443.50, Britsszel 75.42 fél, Mánano 23.34, Amszterdam 235.45, Berlin 177.90, Szófia 5.40, Prága 15.00, Varsó 83.62, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Velencébe érkezett György görög király. Velence György görög király, Pál trónörökös és felesége, valamint Katalin hercegnő Velencébe érkeztek, ahol az olasz hatóságok ünnepélyesen fogadták a magas vendégeket. A görög király és kísérete Firenzébe folytatták útjukat.

— Egyetemi hallgatók hozzátartozóinak figyelmébe! A rendőrség közli mindazokkal a szülőkkel és családtagokkal, akiknek hozzátartozói belöldi, vagy külföldi egyetemen végzik tanulmányaikat, hogy július elsején, tehát szombaton déli egy óráig jelenjenek meg a rendőrkvesztura épületének 46. számú szobájában. A jelentkezési határidőt nem hozs szabtilta meg a rendőrség.

— Perényi Zsigmond báró Kárpátia kormánybiztosa. Budapest. A Magyarország megbízható helvől az a hírt közli, hogy Kárpátia kormánybiztosává báró Perényi Zsigmondot nevezték ki. Perényi Zsigmond szűkebb hazája a Kárpátia és az ottani viszonyokat tökéletesen ismeri.

Nemes őszibarack

kapható állandóan

Dr. KREPIL, str. Horia 8.

ugyanott Vitamost = folyékony gyümölcs.
Barack pálinka, ménesi vörös és fehér bor

— Hívőre fordult Franciaországban az időjárás. Párisból jelentik: Franciaország dényugati részében olyan hívőre fordult az időjárás, hogy a Pireneusokban havazik. Az Andorra-hágót hótakaró borítja. Egyes helyeken olyan nagy volt a hóvihar, hogy a hóréteg teljesen betemette az utakat és ezeken a helveken a közlekedés szünetel.

Emlékezzünk!

— Huszonöt évvel ezelőtt történt.

Junius 28.: a legvéresebb dátum a világtörténelemben, mert ezen a napon dörrent a szerajevói merénylet, a szomorú emlékü Princip revolvere s utána mint egy gigász visszhang: az ágyudörgés és gépfegyverugatás, halálsikoly öt éven át.

Huszonöt év távlatából a szerajevói gyilkosságot, amelynek áldozata az osztrák-magyar monarchia trónörököse és felesége volt, már egészen másképpen ítéltjük meg: tudjuk azt, hogy a gyilkosság csak ürügy volt a világháború elindításához, amely egészen bizonyosan a vézertes szerajevói látogatás nélkül is kitört volna.

Az idők sodrában, a világháborút követő esztendőkhöz kiderült még az is, hogy Tisza István gróf volt az egyetlen, aki visszariadt a vérzőöntől. A sorsdöntő koronatanácsos ő volt az egyetlen, aki ellent mert mondani az osztrák katonaköröknek, akik a háborút akarták.

Most, 25 év távlatában nem kell a történelem könyv véres lapjait forgatni, mert még enélkül is dideregni tudjuk idézni a multat: vér és jaj volt. — pusztulás... Nyomor és gyász.

Emlékezzünk! Huszonöt évvel ezelőtt is idegyöttrő volt a nemzetközi politikai légkör — amelyet egy revolverlövés tüze felrobbantott.

Csak erre gondoljunk és vonjuk le a tanulságot...

— Kilenc új gyorshajóval gyarapodott a Fekete-tengeri orosz hadihajóhad. Moszkvából jelentik: Vujnetov, a haditengerészet népbiztosa Oktjabrski Fekete-tengeri flottaparancsnokkal együtt szemlét tartott és megállapította, hogy a Fekete-tengeri hadiflotta 9 új gyorshajóval gyarapodott.

Üzleti állványok J. Grünberger

Bul. Reg.
Maria 12

— Itéletidő Jugoszláviában. Belgrád, Alexina környékén hatalmas vihar pusztított. A villámcsapások következtében tizenegy ember meghalt. A vihar ereje több helyen a természetben és a lakóházakban egyaránt igen nagy értékű károkat okozott.

Gondos teleség

— Látod, Adolf, így néznél ki, ha sportolnál. Nem is engedném meg, hogy hozzákezdj.

— HAZAÉRKEZETT DR. LAKATOS OTTÓ MINORITA RENDTARTOMÁNYI FŐNÖK, ARA. DI PLEBANOS. Lakatos Ottó dr., az erdélyi minorita rendtartomány főnöke, aradi plébános, szentszéki tanácsos visszaérkezett Aradra. Lakatos Ottó dr. a nagybányai hittudományi főiskola vizsgáin, mint a vizsgázató bizottság elnöke vett részt. A nagybányai teológiai vizsgák a legkiválóbb eredménnyel zárultak s ezalkalommal Lakatos Ottó dr. rendfőnök a legmélyebb elismerését fejezte ki úgy a tanárok buzgalma, mint a főiskolai hallgatók szorgalma iránt. Lakatos Ottó dr. Aradra való visszatérése alkalmával átvette összes hivatalainak ügyvitelét.

— UJ FELTÉTELEKHEZ KÖTIK AZ ERKÖLCSI BIZONYÍTVÁNY KIADÁSÁT. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter körrendeletet intézett a közzéadását rendőri és csendőri hatóságokhoz és elrendelte, hogy magánosoknak ne bocsássanak ki a jövőben erkölcsi bizonyítványt csak abban az esetben, ha a kérelmező a II. Carol törvénykönyv 645. szakasza értelmében bizonyította azt, hogy birtokában van polgári és polgárlak jogainak. Ezt csak az igazságügyi nyilvántartásból lehet megállapítani. A II. Carol király törvénykönyv 652. szakasza értelmében az ilyen bizonyítványokat a törvényszék elnökkel adták ki, illetve az ilyen irányú kéréseket a törvényszéki elnökökhöz kell intézni.

— Halálozás. Solymosán Magda a kolozsvári magyar színtársulat primadonnája, folyó évi június hó 25-én, Budapesten, hosszas betegség után elhunyt. Temetése ma, 29-én, d. u. 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. Az engedszelő szentmise áldozat folyó hó 30-án, pénteken d. e. fél 9 órakor lesz a Minorita-átvák templomában.

— Knut Hamsun 80 éves Knut Hamsun a világhírű Nobel-díjas norvég író most töltötte be nyolcvanadik életévét. A visszavonultságban élő író hírlapírók keresték fel és fejezték ki előtte a világ minden részén élő tisztelőinek jókívánságait.

— Orvosj. Dr. Vasile Noveanu rendelését újból megkezdte. Blv. Carol 22.

— Fogházbüntetésre változtatta a Kuria két magyarországi nyilaskeresztes vezetőember büntetését. Budapestről jelentik: A magyarországi nyilaskeresztesek két vezetőembere, Málnássy Ödön dr. és Barsai Árpád az elmúlt év őszén Kőszegre utazott gépkocsin s utközben Szilasi-féle röpcédulákat terjesztettek. Az ötös tanács jelenként ötszáz pengő büntetésre ítélte őket, a Kuria azonban hétfői tárgyalásán megsemmisítette az ítéletet s mindkét vádlottat egy-egy hónapi fogházbüntetésre és háromévi jogvesztésre ítélte.

— Szenvedő beteg asszonyok gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

— Tizenhárom képviselőt hívtak Kárpátaljáról a magyar képviselőházba. Budapestről jelentik: Az „Új Nemzedék“ című lap jelentése szerint tizenhárom képviselőt hívtak be Kárpátaljáról a magyar képviselőházba, mégpedig három magyar és tíz ruszin nemzetiségű képviselőt. A ruszin nemzetiségű képviselők névsora a következő: Bródy András, Fencsik István, Földesi Gyula, Demkó Mihály, Bencze György, Homicsko Vladimir, Hajovics Péter, Spak István, Makai János és Zsegora Ödön. A magyar képviselők: Hocky, Károly, Hábka Péter és Csuha Ferenc.

— KOMÁROM ÉS UNGVÁR TÖRVÉNYHATÓSÁGI VÁROSOK. Budapestről jelentik: A magyar Hivatalos Lap mai száma közli a rendeletet, amelynek értelmében a Felvidék, illetve Ruszinszko visszacsatolásával ismét Magyarországhoz került Komárom és Ungvár városokat törvényhatósági joggal ruházták fel.

Poloskája van? forduljon bizalommal Lovas lakástisztítóhoz, akinek 38 éves munkája igazolja annak 100 százalékos kiirtását. Str. Oituz 111.

— Az aradi 13. számú állami elemi iskola évzáró-ünnepsége, Juni 29-én, csütörtökön, Péter és Pál napján nagyszabású évzáró ünnepélyt rendez délután 4 órai kezdettel az Iparos Otthon nagytermében a 13. számú állami elemi iskola Munteanu C. Iulian igazgató irányításával. Az évzáró programját a megnyitó beszéd után Szabó Katalin elsőosztálybeli tanuló nyitja meg, majd Piroška Ilona IV. osztálybeli tanuló szavalata következik. Sipka Jenő IV. osztálybeli tanuló szaval, utána pedig a II. osztály tanulói táncszámokat mutatnak be. Ezt követően az I. osztálybeliek szindarabjának bemutatására kerül sor, utána a IV. osztály növendékei táncolnak. Szibeg Gábor III. osztálybeli tanuló szavalata után Szabó Katalin III. osztálybeli tanuló szaval, majd a IV. osztály énekkara szerepel. Az I. osztálybeliek táncszámát követően Szabó Katalin I. osztálybeli tanuló verset szaval, a II. osztálybeliek szindarabja után a IV. osztálybeliek táncszámokat mutatnak be, majd az I. osztálybeliek exvívonvasosa következik. Szilágyi József IV. osztálybeli szaval és Munteanu C. Iulian igazgató mond ünnepi évzáró beszédet, amelyet az I. és IV. osztálybeli növendékek szindarabja követ és végül táncszámok kerülnek bemutatásra az I. osztálybeliek előadásában. A sikeresnek ígérkező műsoros délutánt a királyhimnusz elénekelésével fejezi be az iskola énekkara.

Durcsánszky szlovák külügyminiszter:

„Mi külpolitikai szempontból nullák vagyunk“

Érdekes nyilatkozatban ismertette a külügyminiszter a független Szlovákia helyzetét

Páris, a Paris Soir munkatársa beszélgetést folytatott Durcsánszky szlovák külügyminiszterrel, aki Szlovákia külpolitikájáról ezeket mondotta:

— Nekünk nincs külpolitikánk. Mi külpolitikai szempontból nullák vagyunk. Ebbe bele kell törődnünk és meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy minden áron fenn kell tartanunk a jóviszonyt szomszédainkkal.

A német csapatok megszállásával kapcsolatban Durcsánszky ezeket mondotta:

— A német csapatok egyre tömegesebben térnek vissza birodalmi területre és csak annyi német katonaság marad szlovák területen, amennyi az erődítési munkálatok elvégzéséhez szükséges. Szlovákiában mindössze néhány német helyőrség marad.

A lap munkatársa ezután kérdést intézett Durcsánszkyhoz a szlovák haderő helyzetéről. A kérdésre azonban maga a cikkíró válaszol, megállapítván, hogy a szlovák hadsereghez tartozó tisztek napról-napra elkeseredettséggel nézik, hogy a Hlinka-gárda tagjai mint nyernek tért és mint szorítják ki a reguláris hadsereg reprezentánsait a közélet minden terén és ezzel magyarázható, hogy a szlovák hadseregben szolgáló tisztek és altisztek tekintélyes része megszököik Lengyelországba és csak a legutóbbi napon három szlovák repülőgépet szöktettek át lengyel területre.

Most nagy tubusban is kapható

Ami megtehető ma, azt ne halassa holnapra. A helyes védekezés a fogkövesedés ellen: használjon Kalodont fogkrémet! „Kétszer naponta Kalodont” — ez tartja egészségesben fogait. Tudja meg: Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza.

KALODONT fogkö ellen

Józseffalváért...!

Az elmúlt esztendőben árvíz söpörte végig Józseffalva völgyben fekvő részét és most a tűzvész pusztította el teljesen... Józseffalva lakossága kezdetben a tragédia súlya alatt összeroppanva, fásultan szemlélte a pusztítást, de most, amldön az összetartás és a testvériség megnyilvánulása övezi körül — visszanyerte munkakövedvét: a romokból ujjá kell hogy szülessék Józseffalva!

A mai napon egyébként a következő adományok érkeztek az Aradi Közlöny címére:

Előző adományok:		Lei
Hettmann Károly	— — —	21.362.—
Hoffmann Irén	— — —	25.—
N. N.	— — —	20.—
N. N.	— — —	1000.—
Mády József	— — —	50.—
Összesen		Lei 22.457.—

— CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN ZÁRVA TARTANAK AZ ARADI ÜZLETEK. Az aradi Kereskedelmi Testület közli, hogy a kereskedők között létrejött megállapodás értelmében június 29-ikén, Péter és Pál napján délután az aradi kereskedők zárva tartják üzleteiket.

— Előléptetések az aradi igazságügyi tisztviselői karban. Hărădlău Ioan járásbírói jegyzőt a törvényszék III. tagozatához, Vostinar Mihail helyére léptették elő. Vostinar Mihailt a IV. tagozat vezető-jegyzőjévé nevezték ki nemrégiben. A kettős előléptetést a kartársak a Mircea-venéglőben adott közösvacsora alkalmával ünnepelték meg.

— Dr. Botis Emil timisoara-i ügyvéd irodáját átvette. Dr. Ioan Major ügyvéd, Timisoara I., Str. Eminescu 5. (Scherter-ház).

— Az érettségi vizsgák. Amint már beszámoltunk, az aradi érettségizetők bizottság a tegnapi és a mai nap folyamán javítja át és osztályozza az érettségiző diákok dolgozatait. Az írásbeli érettségi hétfőn és kedden folyt le és az eredményhirdetés minden valószínűség szerint csütörtökön este lesz. Ekkor függesztik ki a Moise Nicoară-filicumban az eredményhirdető táblázatokat. A szóbeli vizsgálat előreláthatóan még a pénteki nap folyamán megkezdődik.

— Mórícz Zsigmond hatvan éves. Budapest. Mórícz Zsigmond neves magyar író Péter és Pál napján tölti be hatvanadik életévét. A kiváló magyar író számosan keresik fel jókívánataikkal.

— A Forum-mozgó keresztanya sorsolás utján Szegő Árpádné urnó lett. (Str. Brătianu 19.)

Októberben visszatér Angliába a windsori hercegi pár

Londonból jelentik: A „Daily Express” több angol lap cáfolata ellenére fenntartja azt a hírt, hogy a windsori herceg és felesége októberben visszatérnek Angliába. Ugy hírlik, hogy a windsori herceg tárgyalásokat folytatott jelentős angol politikai tényezőkkel és ezen tárgyalások következményeképpen lemondott arról, hogy feleségének a királyi fenség címet követelje.

— Az aradi háztulajdonosok Szindikátusa és a községtanácsj választások. Június 28-án, délután 6 órakor értekezletre ült össze az aradi Háztulajdonosok Szindikátusának vezetősége. Demian Aurel dr. országgyűlési képviselő elnökletével. A napirenden szereplő ügyek között a legfontosabb annak megtárgyalása volt, hogy miképpen lehet az esedékes községtanács választások alkalmával az aradi háztulajdonosoknak, a város eme fontos rétegének olyan megfelelő képviselőt biztosítani, ami ugy számszerűleg, mint hozzáértés szempontjából kielégíti a jogos igényeket. A vezetőség ezt a kérdést állandóan napirenden tartja.

— Továbbra is működik az aradi munkakamara ügyvézi szolgálata. Az aradi munkakamara közli tagjaival, hogy július elsejétől kezdve kedden, szerdán és csütörtökön déli 12 és 14 óra között ismét működik a kamara ügyvézi szolgálata és az államügyvédi kar egy tagja áll a kamarai tagok rendelkezésére ingyenes jogi tanácsokkal, valamint hétköztések esetében is.

Kedvezményes utazást rendez az aradi Munkakamara Bucuresztibe

A közelmúltban megnyílt „Munka és Jókedv” nemzetközi kiállítás — amint az már eddig is megállapítható — valóban nagy sikert aratott és a kiállításra az ország minden részéből tömegével érkeznek Bucuresztibe a látogatók. Az aradi munkakamara módot akar adni tagjai számára, hogy ezt az imponáns kiállítást megtekinthessék és ezért jövő hónap folyamán kedvezményes kirándulást rendez Bucuresztibe az Iparosok, munkások és magántisztviselők számára. A kirándulás feltételeiről és részleteiről a kamara idejében tájékoztatta majd az érdekelteket.

A „Munka és Jókedv”-színház társulata egyébként a közeljövőben néhány hónapi szünet után ismét felkeresi Aradot. A társulat július 7-ikén délután öt órakor és este kilenc órakor bemutatja Aristophanes „Plautus” című vígjátékát a Kulturpalota színpadán. Az előveteli pénztár a Kulturpalotában egyébként már július 4-ikén megnyílik. A jegyek ára a délutáni előadáson földszinten 10 és 5 lei, míg erkélyen 5 lei, az esti előadás pedig 60, 30 és 10 lei földszinten, míg 5 lei erkélyen. Az előadások pontosan a meghirdetett időpontban kezdődnek és kezdet után a terem ajtajait bezárik.

— Árverésen adják el a szemétkioldást csontot, fémeket, rongyot és egyéb anyagokat. Az aradváros közüzemek igazgatósága közli az alábbiakat: Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy július 12-én délután 11 órakor a városi közüzemek igazgatóságának helyiségében (Muciu Scaevola-ucca 9—13., volt gázgyár-épület) árverés tartatik csont, rongy, bádoggéskavas, üvegcserépek, réz, valamint több más olyan anyag eladására, amelyeket a szemétkioldás során szednek össze a házakból és uccákról és amelyeket a közüzemek alkalmazottai a szemétkioldáson kiválasztanak és osztályoznak. Az érdeklődőknek 3000 lei készpénz-biztosítékot kell letenniük. Az eladási feltételekre vonatkozólag részletesebb felvilágosítást a közüzemek igazgatósága nyújt.

— Tettenért kerékpártolvaj. Az aradi rendőrség közleg tegnap tettenérték Jung Kristóf, Barbu Lăutaru-ucca 18. szám alatti lakost, amikor a 2801-es kerékpárt el akarta lopni. Az elfogott kerékpártolvajt a rendőrségre kísérték, ahol Paulman Gheorghe rendőrtiszt jegyzőkönyvet készített ellene, majd annak kíséretében az ügyészségre kísérték.

- INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:**
CSÜTÖRTÖK:
 FÖLDES gyógyszerertár, Str. Eminescu.
 KÁRPÁTI gyógyszerertár, Bul. Reg. Ferdinand
 ROZSNYAI gyógyszerertár, Piata Avram Iancu
 (Tel.: 15—00.)
PÉNTEK:
 VOJTEK gyógyszerertár, Bulev. Regina Maria
 25. (Tel.: 15—10.)
 DANCIU gyógyszerertár, Piata Mihai Viteazul
 13. (Tel.: 15—78.)
 BERNÁTH gyógyszerertár, állomással szemben,
 BERGER gyógyszerertár, Saguna-ut.

Hatóságilag engedélyezett végeledás!
 Raktáron levő árukat **J. Grünberger** Bul. Regina Maria 12.
 beszerzési áron alul is kiárusítom **Consum könyvre is.**

— Az aradi ipari leányliceum évvárója és kiállítása. Szerdán, június 28-án délelőtt 10 órakor tartották meg az ipari leányliceum évváró ünnepességét, amelynek keretében megnyitották az Intézet növendékeinek rajzaiból, kézimunkáiból és szabómunkáiból a kiállítást, amely gazdag és változatos anyagával, művészi összeállításával ejtette bámulatható a kiállítás látogatóit. A leány kereskedelmi liceum kiállítása június 30-ig marad nyitva és meglátogatható délelőtt 10—12 óra és délután 4—8 óra között.
 — Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete. (Str. V. Goldis No. 6.). Értésítjük az állandó választmányi tag urakat, hogy a havi választmányi ülés f. év július 1-én, szombaton délután 4 órakor az egyesület helyiségében lesz megtartva. Az elnökség.

— Öngyilkossági kísérlet. Szerdán, a kora délutáni órákban arról értesítették az aradi mentőket, hogy az Elena Doamna-teren lakó Oláh Róza öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A 30 esztendőes a mentők a központi kórházba szállították, ahol az orvosok ápolás alá vették. Miután az életunt eszméletét még nem nyerte vissza, kihallgatni nem lehetett és ezért tettének oka egyelőre ismeretlen.
 — Kiránduló tisztviselők és alkalmazottak figyelmébe. Felhívjuk az érdeklődő tisztviselők és alkalmazottak figyelmét arra, hogy a munkakamara által rendezendő menyházai kirándulásra jelentkezéseket elfogadunk. Részvételi díj oda és vissza 75 lei. Jelentkezni lehet ma, csütörtökön este 7—9 óra között a Magántisztviselők helyiségében, Bul. Regina Maria 18.

SPORT KÖZLÖNY

Az olimpiai játékokra készülő Finnország,
ahol szombatesténként házi gőzfürdő-mulatságra hívják a vendégeket
és ahol hagyományai vannak a gőzfürdőzésnek

— Helsinkii levél —

Helsinki, június hó.

Több mint egy év van még hátra a helsinkii olimpiai játékokig, de a finn főváros már is az olimpia lázában ég. A stadion már csaknem teljesen készen várja a világ minden részéből oda-seregülő versenyzőket, az olimpiai falu építkezései is serényen folynak és mindenütt az uccán hatalmas plakátok hirdetik az olimpiát. A finnek, noha számszerűleg kis országot alkotnak, egyik első sportnemzete a világnak, Finnországban az olimpia nemzeti ügy és minden finn leghőbb álma, hogy az olimpia az anyagi siker mellett erkölcsi és sportbeli sikereket hozzon Finnországnak.

Helsinkiben ilyenkor még nincs ugar. A fák most bontják lombjaikat, nem is érti az ember, hogyan nőhetnek itt az égig, mikor csak két-három hónap áll rendelkezésükre összes ügyeik lebonyolítására.

Legenda a szaunáról

Hogy a finnek miképpen bírják ezt az éghajlatot? Ezt senki sem érti addig, míg meg nem ismerkedik Suomi lelkével: a szaunával! A szauna gőzfürdő név alatt ismeretes Középeurópában, de ez sértés ránézve. A szaunának tradíciója van, legendák tengik körül, sokféle drámatanban virul már évszázadok óta. Egy Clark nevű anglo utazó 120 évvel ezelőt, meglátogatta finn barátait. Alig érkezett meg, mikor első este a háziasszony és leánya a legtermészetesebb udvariassággal beinvitálták saját kis házi szaunájukba. Clark nagyon zavarba jött és csak ennyit motyogott: Nem köszönöm, ma talán nem... Aztán visszavonult és még aznap éjjel visszautazott Londonba...

Nyirfavirgács és száraz pőz

A finn vidéki családok még ma is épp úgy szaunáznak hetente-néhányszor, mint a szemérmes Clark idejében. Szombat esteként gyakran hívják vendégeket a közös fürdéshez, ahol észak nyugatossal hódolnak a különleges gőzölési módszernek.

„Akin a szauna sem segít, az inkább haljon

Csütörtök délután fél 4 órakor kezdődik az atléták jubiláris teniszversenye

Az első idei teniszverseny, az atléták jubileumi versenye olyan hatalmas mezőnyt lát rajtjánál, amilyenre még eddig példa nem volt. A teljes aradi gárdán kívül Kolozsvárról a TC versenyzői, Nagyváradról a NAC (CAO), az NSE (ASO), a Macabi játékosai, Marosvásárhely legjobbjai, valamint Bucurestiből Erős Géza, a Doherty kitűnő játékos a vesznek részt a versenyen, amelynek férfi egyes számában szokatlanul óriási mezőny (50 játékos!) gyűlt össze, hogy az értékes tiszteletdíjakért megküzdjön.

A versenyfeltételekben foglalt négy versenyszámon kívül a verseny rendezősége egy női páros versenyt is a versenyszámok közé iktatott,

„Albu és Iordachescu három gólból volt ludas”

— mondja Costel Radulescu a bolognai mérkőzésről

Bucuresti. Costel Radulescu, az ismert bucurestii játékos vezető és az országos válogatott csapat menedzsere, aki a Venus elkerülte a bolognai mérkőzésre, az egyik bucurestii sportlap munkatársának a következőket mondotta a Venus súlyos vereségéről:

— A Bologna—Venus mérkőzés, amely „otthon” az olaszoknál folyt le, a legsportszerűbb körülmények között nyert lebonyolítást. Ugy a közönség, mint a játékosok a legbecsületesebbnek és legvendégszeretőbbnek mutatkoztak. Maga a játék egy pillanatra sem lépett át a megengedett határokat. Lovagias, sportszerű volt a küzdelem, mindkét részről.

— A Venus katasztrófáisan súlyos vereségének magyarázata abban található, hogy a védelem hihetetlenül bizonytalanul működött. Albu és Iordachescu három gólból „benne voltak”: Albu két elemi hibát követett el, Iordachescunak pedig jó volt a „kiejtése”. Az egyetlen elfogadhatóan játszó csapatrésze a Venusnak a fedezetsor volt, amely minden tőle telhetően elkövetett, hogy az olaszok lendületét

meg”, mondja egy híres közmondás, ezért elhatároztam, hogy mielőtt a legvégsőre gondolnék, kitalaszta a híres fürdőt. Helsinkiben rengeteg elegáns szauna működik, egyik szaunább, mint a másik. Jegyet váltottam a legszebbre. Megértel A gőzteremben hatalmas kemence, többemeletes padokkal. A kemencében nyirfahasábok, nagyszerű illat, a padokon izzadó urak óriási nyirfalomb virgácsokkal csapkodják magukat, mint hatalmas oránguánok egy borneói ligetben. A meztelen szaunázók közt csinos, fehérruhás hölgyek intézkednek, hogy a kiáradó gőzmennyiség megfelelő legyen. Ez a gőz azonban más minőségű, mint a mi fürdőink. Láthatatlan, olyan, mint egy forró léghullám. Rögtön izzaszt, pillanatok alatt. A nyirfavirgács lombjából valamilyen olaj árad, ezzel kell paskolni a testet. Nagy verekedések vannak, ha a vendégek edzettek.

Mikor már olajban és gőzben uszunk, kísértélünk a római időkre emlékeztető nagyterembe, ahol márványpadokra fekszenek a vendégek, míg az „ápolónők” surolják, sikálják őket. Ilyen mosdatást máshol csak a gyermekkorházban látni... Az ujjászületés teljes: kellemes kimerültség, tea és masszáz. Akin ez nem segít, az valóban jobban teszi, ha meghall!

Látogatás Nurminál

A szauna után még be kell számolnom másik nagy sportélményemről, Nurminál. A csodafutónak veterán napjaira ugyanis szép férfidivat üzlete van Helsinkiben. Maga Nurmi nem szolgál ki, de a vásárló kívánságára abbahagyja az ujság olvasást hátsó szobájában, előjön, meghajlik, esetleg kezet fog, (ha nagyobb vásárlásról van szó).

Nurmi elő is jött, cerclét tartott a vevők közt, szótlanul kezettadót, sorban mindnyájunknak. Fáradt benyomást tesz, úgy látszik, a férfidivat még az ilyen fizikumot is kimeríti. Többrendbeli kérdéseimre csak ezt válaszolta:

— Ik szpek nur finnszk.

(Ik nik.)

F. P.

Ötven versenyző a férfi egyesben!

amelynek győztesei szintén értékes tiszteletdíjban részesülnek. A férfi egyes verseny győztese egy ezüst cigarettatárcát, a női egyesé Arad város díját, egy ezüst-tálat kapja. A férfi párosban ezüst dohánysző-készlet a díj, a vegyes párosban pedig egy ezüst bonbonnier és ezüst-tárca, míg a női párosban a győztesek egy-egy ezüst vázát kapnak.

A verseny rendezősége ezúton közli úgy a versenyzőkkel, mint a nagyközönséggel, amely a hatalmas méretű versenyt megtekinteni kívánja, hogy a küzdelmek — tekintettel a nagy mezőnyre — már csütörtökön délután fél 4 órakor megkezdődnek.

lefekezze. A csatársor viszont nem játszott jobban, a védelemnél. Az első félidőben ugyanis a mezőnyben az ellenfelek egyenrangúknak bizonyultak, mégis a Venus csatárai az egész játékidő alatt nem lóttek többször, mint háromszor kapura. Ilyen lövőképességű csatársorral természetesen nem könnyű mérkőzést nyerni mégis, ha a Venus védelme nem fogott volna ki ilyen szerencsétlen napot, legfeljebb kétféle vereséggel tért volna vissza.

A visszaérkezett Venus egyik vezetője, Eladescu alelnök már inkább védelmébe veszi a védelmet és a következőket mondotta:

— A meccsről nemsok mondanivalóm van. A mi csatársorunk csak néhány percig játszott és minden feladatot áthárított a védelemre. Igaz hogy a fedezetsorunk jól működött, Sfera pedig majdnem úgy játszott, mint Anglia ellen, de mindez mit ért akkor, amidőn a csatársorunk „nem volt jelen”. Ilyen körülmények között azután nem csoda, ha védelmünk összeroppant.

Kertész Gyula átutazott Aradon

Szerdán átutazott Aradon Kertész Gyula, az AMTE (AMEFA) volt és az UDR mostani edzője, Kertész Gyulára szívesen gondol vissza az aradi sportközönség, mert az edzőnek tagadhatatlanul nagy része volt abban, hogy az aradi kedvenc piros-fekete csapatot az ország legjobbjai között emlegetik. Aradon régi barátai és hívei várták Kertészt, aki mint az UDR hozzáintézett leveléből kitűnik, nagy pénzjutalomban részesült, hogy csapata az előkelő negyedik helyet érte el. Kertész I. felbontotta szerződését a resicai csapattal, mert — mint ez már köztudomású a sportközönség előtt — a közeljövőben Amerikába távozik, de jellemző, hogy milyen egyetértésben vált el a resicai együttestől, hogy őt bízták meg az új edző leszerződésével, valamint azzal, hogy az őszi idény megkezdése előtt három héttel bevezető edzéseket tartson az UDR csapatával. Egyébként ugyancsak Kertész tanácsára néhány kitűnő játékosal erősítik meg a jómódu egyesület játékosállományát.

Kertész Gyula Bucurestiben töltött néhány hetet, megnézte az angolok vendégjátékát, a Bologna kupamérkőzését és tekintve, hogy az UDR vezetőségétől csapata jutalmul egy bucurestii kirándulást kapott, az angol mérkőzés után a látottak alapján hasznos tanácsokkal látta el volt játékosait. A milyen elégedett volt Kertésszel az UDR, olyan meglepetésszerű volt az edző is csapattal, melynek minden tagja — szerinte — százszázalékosan komolyan vette feladatát és ennek köszönhető a jó helyezése.

A kitűnő edző nem is szívesen távozik végleg az országból, azonban Newyorkban fia várja, aki most érettségizett és akit ösztöndíjjal küldtek a Columbia egyetemre. Az újvilágban Kertészt szerződés várja és előreláthatólag ott is, mint minden eddigi működési helyen jó szolgálatára lesz a sportnak

Ugyan úgy
Kapasból!

A vasárnapi Tricolor—Banatul mérkőzés botrányával kapcsolatban a szövetség súlyos ítéleteket hozott: Horváth és Heidrich Banatul játékosokat 6—6 hónapra, Tudor Rațiu (Banatul) és Dumitru Lingurar (Tricolor) játékosokat pedig 2—2 hónapra tiltotta el a játéktól.

A Szablóczky vándordíjas oldboys-bajnokság mérkőzésel során csütörtökön, június 29-én este 19.15 órai kezdettel bonyolítják le az első fordulóról elmaradt Hakoah—ATE (SGA) mérkőzést.

A Középeurópa Kupa első fordulójának befejező mérkőzésel Prágában kerülnek lebonyolításra éspe-dig szombaton a Sparta a Ferencvárost, hétfőn pedig a Slavia a Beogradskit látja vendégül.

O Az oldboys-bajnokság vasárnapi fordulója. A Szablóczky vándordíjas oldboys-bajnokság vasárnapi fordulóján négy mérkőzés szerepel és ezek a következő időrendi beosztásban kerülnek lejátszásra: fél 10 órakor: Hakoah—AAC (CAA). 11 órakor: Gloria—AMTE (AMEFA). fél 6 órakor: Tricolor—Astra. 7 órakor: Vulturul—ATE (SGA).

Kovács is játszik csütörtökön az AMTE (AMEFA)—Sp. Studentesko kupa-mérkőzésen

Amint azt megirtuk, kedden este sorsolták ki a Román Kupa középdöntő mérkőzéseit és az aradi piros-feketéket a Sp. Studentesko elkerülnek össze. A két egyesület megállapodása szerint a meccs csütörtökön délután kerül lebonyolításra Bucurestiben és a piros-feketéket szerdán déli 1 órakor már el is utaztak. Az AMTE (AMEFA) legjobb csapatával állhat ki a mérkőzésre, tekintettel arra, hogy Kovács ismét harcra kész és visszafoglalja helyét a csapatban. Stoffa Sándor edző és Gudbrod Pál sportigazgató vezetése mellett tizenkét játékos utazott Bucurestibe és a csapat a következő összetételben áll ki a CAMT ellen: lényesen győző bucurestii diákcsoport ellen:

Gerold—Slivat, Kovács—Szurgyi, Szabó, Szaniszló—Bermoser, Léb, Perneki, Reinhardt, Batin. Tartalék: Szegedi.

A mérkőzést Xifando Denis vezeti.

O Az angol válogatott december 6-án ad revansot Romániának. A közelmúltban Bucurestiben lebonyolított angol—román mérkőzés revansaként még ebben az évben játszik a román válogatott csapat Londonban. Az angol szövetség úgy határozott, hogy december 6-án látja vendégül a román tizenegyet az angol fővárosban.

Miért elégedettek a földmivesek?

A Mócvidéken a görög keleti püspökség a lakosság körében rendkívül érdekes ankétot rendezett. Az ankét célja informatív jellegű volt, minden egyes földmivest megkérdeztek, hogy vajjon a pártkormányzat idején vagy pedig a jelenlegi kormányzati korszakban oldották-e meg kedvőbben a parasztság érdekeinek megvédését. A „népszavazás” 98 százalékban a jelenlegi rezsim mellett eredményt hozott, különös érdekességgel bír azonban az indokolás, hogy miért elégedettek a mócvidék lakói a mai kormányzati rendszerrel.

A mostani kormányzati rendszer sokkal kedvezőbb légkört teremtett a közigazgatási életben. A parasztokat ugyanis 1938. nyaraig hetenként egy-egy napi túlmunkával terhelték meg és ilyen formán évente 52 napot vettek el tőlük.

„Ma meg vagyunk elégedve az állammal”, mondották a mócvidék lakói, mert ma már nem történnek velünk azok az igazságtalanságok, amelyek a múltban történtek.

Mindenestre érdekes volna, ha az ankétot egy szociológiai tanulmányra szélesítenék ki, miután a kapott válaszok a napi értéken túlmenő jelentőséggel bírnak és mintegy jellemzik az állam és a nép közötti mai kapcsolatokat.

A nép szemében a tekintélyparancsoló rendszer értékesebb, amely megtisztította az államháztartás gépezetét és az államnak erkölcsi elhivatottságot kölcsönzött. A Mócvidék parasztjai nem tettek egyebet, mint igazolták, hogy a felelősség elve egy központi probléma volt, az államélet morális utra való térítése lelki szükséglet valamilyen lakos számára és teljességgel jóváhagyják a múltév februárjában hozott reformokat.

Nagyszabású irodalmi estélyt rendez a Pázmány Társaság a Katolikus Nagygyűlés keretében

A csikszeredai katolikus nagygyűlésről szóló beszámolóinkban már jelentettük, hogy a nagygyűlés keretében a Pázmány Társaság pénteken, június 30-án, este 9 órai kezdettel nagyszabású irodalmi estélyt rendez Csikszeredán. Az irodalmi estély magas színvonalú gazdag és változatos műsora mindenben a nagygyűlés vezérgondolatához — Krisztus és a gyermek — igazodik és az egyes műsorszámok ezt a vezérgondolatot hangsúlyozzák ki. *Pakocs* Károly elnöki megnyitót mond, *Kiss Jenő* verseiből ad elő, *dr. Baráth Béla*: „A gyermek és az irodalom” címen olvas fel tanulmányt. A továbbiakban *Eröss Alfréd* ad elő verseiből, *Pakocs* Károly verseit egy szavalóművésznő interpretálja. Végül közreműködik a csikszeredai dalárda *Sarkady Elek* vezetésével. A Pázmány Társaság irodalmi estélyét érthetően nagy érdeklődéssel várja a közönség.

Színház

Szombat este: BUBUS
— remek, zenés vígjáték az Iparos Otthonban

Élők: **Érdeklődés előzi meg az egyhónapos nyári színiévadot.**

A kitűnő szatmári színtársulat az Iparos Otthonban szombaton kezdi meg egyhónapos aradi vendéglátását, amit máris élénk érdeklődés előz meg. A jó erőkből álló, fegyelmezett társulat valóban meg is érdemli ezt az érdeklődést, mert precizen betanult, szépen rendezett előadásokkal igyekeznek a közönség szeretetét megnyerni. Az első estén, június 1-én, szombaton este Vaszary nagyszerű zenés vígjátéka, a „Bubus” kerül színpadra kifogástalan szereposztásban. Vasárnap délután 5 órakor és este 9 órakor ismét a „Bubus” van műsoron, míg hétfőn a „Francia szobalány” kerül színpadra. A jöszerepeket a társulat legjobbjai: Budaházy Magda, Papp Ella, Vargha Ilona, Pálucz Vilma, Rajna Baby, Csiky Anna, Berengh Béla, Tarnay József, Felhő Ervin mint állandó vendég, Mihályi Károly, Lukács Ede, Haller Sándor, Sugár Jenő stb. játszóik. Rendkívül olcsó helyárak. Jegyek Oláh Sándor főtéri papírüzletében. Olcsó bérletek: tizenkét jegyből álló füzet, elsőrangú 400 lel, másodrangú 300 lel, harmadrangú 200 lel.

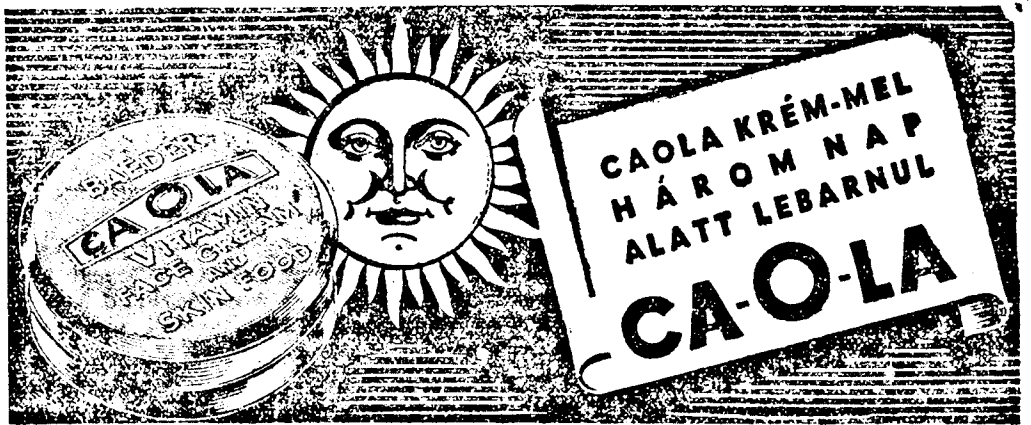
Palace Pensio

BUDAPEST,

VII., Károly király-ut 3/a

Telefon: 141-610, 141-620

Központi fekvés. 50 szoba. Minden komfort.
(Hideg-meleg folyóvíz, központi fűtés, stb.)
Francia és diétás konyha. — Szobák el-
látás nélkül is. — Időszzerű árak!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A buzaértékesítésről szóló törvényjavaslat intézkedései

Negyvenezer lel lesz az új buza minimális ára

Megirtuk, hogy a kormány törvényjavaslatot készített a buzaértékesítésről, amelyet Calinescu miniszterelnök a parlament elé terjesztett. A törvényjavaslat 18 cikkelyből áll és a következő fontosabb intézkedéseket tartalmazza:

Az új buza beltőlőli minimális ára vagononként 40.000 lel, vagyis métermázsánként 400 lel.

Ez az ár hektóliterenként legalább 77 kg.-os olvan buzára értendő, amelyben három százalék idegen anyag (ocsu, stb.) van. A vagononkénti 40 ezer leles ár ab feladóállomás értendő.

Amely buza 77 kg.-osnál jobb minőségű, minden kg. minőségdifferencia után egy százalék kal drágább.

Hasonló módon olcsóbb az a buza, amely 77 kilógrammnál gyengébb minőségű, vagy három százaléknál több idegen anyagot tartalmaz. A 40 ezer leles minimális ár szeptember 1-én 41 ezer leire, október 1-én 42 ezer leire és december 1-én 43 ezer leire emelkedik.

A buzakészlet összevásárlása érdekében a Nemzeti Szövetkezeti Intézet két milliárd leles hitelt kap a Banca Nationalától, mely hitelösszezből állandóan vásárolni fogják a búzát, hogy a fenti minimális árak tarthatók legyenek.

A kormány ezévből is fenntartja az új buza-prémiumrendszert, mint a szabadforgalmi deviza-

helyi jellegű problémákról. Ellenőrzi az árakat, amelyeken a buza eladása történik és végül: lát-tamozza a buza vételéről és eladásáról szóló okmányokat, valamint elkészíti a törvényben elő-irt jelentéseket.

A megyei buzaértékesítő hivatalok az árak ellenőrzésével és az említett iratok láttamozzásával valamely más intézményt bízhatnak meg, így például: az árutózsde, a kereskedelmi és iparkamarát, stb.

A vásárlók az említett intézmények által lát-tamozott iratokkal tudják majd igazolni, hogy a búzát a törvény által megállapított minimális, vagy ennél magasabb áron vásárolták.

Láttamozás végett a szükséges okmányokat a hivatalhoz két példányban kell benyújtani.

Minden hét végén a megyei bizottság kimutatást készít a buzaügyletekről, illetve a nála be-jegyzett iratokról és a kimutatást a nemzetgaz-dasági minisztérium buzakiviteli osztályához ter-jeszi fel.

Az exporthoz szükséges iratokhoz mellékelni kell a megyei buzaértékesítő hivatal említett igazolását is.

Nem föltétlenül szükséges, hogy az igazolá-sokban szereplő nevek az exportőr nevével egyez-zenek. A láttamozások egyébként teljesen bé-lyegmentesek.

— A bányatörvény módosítása. Bucurestiből je-lentik: Az Argus értesülése szerint tekintettel az új alkotmány intézkedéseire, a bányatörvényt módosítani kell. A nemzetgazdasági minisztérium a napokban ne-vezi ki azt a bizottságot, amely a törvény módosítá-sát megtárgyalja.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 7. Iulie a. c. orele 10 se va ține licitație publi-că orală la Consiliul Eparhial Arad, secția eco-nomică, pentru vânzarea pe unitate sau loturi mici, după trebuințele amatorilor, a materialului lemnos de construcție și de lucru de stejar și frasin fasonat, în pădurea Mănăstirii Hodoș-Bodrog, compus din 100.66 m. cubi lemn de stejar și 41.62 m. cubi lemn de frasin.

Clasificarea lemnului pe dimensiuni de gro-simi și esență este:

I. Lemnul de stejar

15—25 cm. 1.20 m. cubi
26—35 cm. 22.63 m. cubi
36—45 cm. 35.61 m. cubi
46—55 cm. 31.52 m. cubi
56—65 cm. 9.70 m. cubi.

II. Lemnul de frasin

15—20 cm. 5.99 m. cubi
21—25 cm. 11.59 m. cubi
26—30 cm. 11.61 m. cubi
31—35 cm. 12.33 m. cubi.

Plata materialului va fi făcută pe loc și se va face în două rate și anume: jumătate imediat la cumpă-rare, iar rata a II-a în cel mult 30 zile dela data cumpărării. Materialul se va putea transporta numai după achitarea totală a prețului de cum-părare.

Mănăstirea Hodoș-Bodrog la 23. Iunie 1939.

Administrația Mănăstirii
Hodoș-Bodrog.

rendszert. A szabadforgalmi devizakvót a Banca Nationala, az export prémiumösszegeket a kormány, esetről-esetre (hónapról-hónapra) minisztertanácsi jegyzőkönyvvel állapítja meg.

Az exportprémium-alap dotálására a törvény a belföldön elfogyasztott liszt minden kilógrammjára 90 bani speciális taxát vet ki.

A prémium pontos fizetésére a Banca Nationala 200 millió leles külön hitelt nyit a kormányknak.

A törvény értelmében a CFR. a buzaszállításra kedvezményes díjszabást léptet majd életbe, hogy megkönnyítse a búzának bizonyos kiviteli zónákba való szállítását.

Fontos intézkedése a törvénynek, hogy az egyes vidékek buzafölöslegének értékesítésére minden megye székhelyén egy-egy vétő-ményező tanácsot állít fel. Ennek a buzaértékesítő hivatalnak tagjai a következők:

A megyei prefektus, mint elnök, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, az árutózsde elnöke, a mezőgazdasági kamara elnöke, a nemzetgazdasági minisztérium felügyelője, a Banca Nationala helyi fiókjának igazgatója, a pénzügyigazgató, a szövetkezeti federalé elnöke, a megyei mezőgazdasági szolgálat igazgatója.

Ezeknek a buzaértékesítési hivataloknak a feladata a következő:

Tájékoztatják a nemzetgazdasági minisztériumot, valamint a központi buzaértékesítő hivatalt a buzaértékesítéssel kapcsolatban felmerült

Három hónappal meghosszabbították a román—magyar gazdasági egyezményt

Befejeződtek a londoni kereskedelmi tárgyalások

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában részletesen megemlékeztünk a küszöbön álló román—magyar kereskedelmi tárgyalásokról. A román—magyar gazdasági egyezmény eredetileg március hó folyamán járt le. Mivel arra a megállapodásra jutottak, hogy a tárgyalások lefolytatására a legkedvezőbb időpont a nyár vége, — újabb jelentés szerint —

úgy döntöttek, hogy három hónappal meghosszabbítják a román—magyar gazdasági egyezmény hatályát.

Londonból érkezett jelentés szerint az a bizottság, amely a román—angol kereskedelmi egyezmény gyakorlati alkalmazására vonatkozóan folytatott tárgyalásokat, megbeszéléseit be-

fejezte. A bizottság tagjai néhány napon belül visszaérkeznek Bucurestibe.

Ugyancsak befejezte megbeszéléseit a román—olasz állandó gazdasági bizottság is, amely a román—olasz kereskedelmi egyezmény alkalmazására vonatkozóan folytatott tárgyalásokat.

Em. Marian, a nemzetgazdasági minisztérium vezértitkára, aki román részről a tárgyalásokat vezette, már el is utazott Rómába.

A kormány nagy figyelmet szentel az Egyiptommal való gazdasági kapcsolatoknak és a közeljövőben a kormány gazdasági bizottsága ülést tart, melyen kizárólag ezzel a kérdéssel foglalkozik.

Megkezdődött az aratás Aradmegyében

A termés úgy mennyiségileg mint minőségileg megközelíti a tavalyit

Az aratás — a Mezőgazdasági Kamarához érkezett jelentések szerint — Aradmegye számos községében megkezdődött, így elsősorban Pécskán, Nagylakon, Kürtösön és a sík területeken fekvő községekben. A most aratásra kerülő buza mennyiségéről és minőségéről pontos adatok egyelőre nem állanak rendelkezésre.

Az aradi Mezőgazdasági Kamarához érkezett jelentések egyhangúlag arról számolnak be, hogy Aradmegye idei búzatermése úgy mennyiség, mint minőség szempontjából megközelíti a tavalyi termést.

Ami a tengerit illeti, annak az utóbbi időben bekövetkezett eszések kedveztek és minden jel arra mutat, hogy idén a megye gazdaközönségének elsőrendű tengeritermése lesz.

Az aratással kapcsolatban felmerült a munkáshány problémája.

A mező munkálatok összetörődése következtében ugyanis számos gazdálkodó nem tudott meg-

felelő számú munkást kapni. Ez

a hiányt aratógépek vásárlásával igyekeznek pótolni.

Ezzel magyarázható, hogy az utóbbi időben a Mezőgazdasági Kamara közvetítésével számos aradmegyei gazdálkodó aratógépeket vásárolt.

Ugyancsak az aratással kapcsolatban merült fel a mezőgazdasági munkások bérének kérdése is.

A törvény értelmében ugyanis ezeket a munkásokat csak készpénzzel szabad fizetni. Mivel Aradmegyében hosszú idő óta az a szokás alakult ki, hogy a mezőgazdasági munkásokat természetben — búzával — fizetik és mivel a munkások is szívesebben veszik ezt,

a Mezőgazdasági Kamara emlékiratban kérte a minisztériumot, hogy tegye lehetővé a mezőgazdasági munkások ilyen módon való további fizetését.

Esik az ezüst ára

*

A londoni piacon az ezüst árában jelentős esés állott be. Míg 14 nappal ezelőtt a londoni tőzsdén az ezüst unciáját 20 pencevel jegyezték, addig az ezüst legutóbbi jegyzése 10 és egy nyolcad pence volt. Ez a legalacsonyabb árfolyam, amelyet a szeptemberi válság óta jegyeztek.

Az esés oka elsősorban abban keresendő, hogy teljes bizonytalanság uralkodik az Egyesült-Államok ezüstvásárlási politikájára vonatkozóan. Az amerikai kincstár által megállapított ezüst-árak érvényre jutásuk 30-ikán jár le. Ugyancsak lejár az az ötéves felhatalmazás is, amelynek értelmében Roosevelt elnöknek jogában állott az ezüst vételárát megszabni. Ezt a felhatalmazást meg kell újítani. Bizonytalanságot idéz elő a piacon az az amerikai szenátusban elhangzott javaslat is, amely azt kéri, hogy tiltsák be az Egyesült-Államok területén a nem amerikai származású ezüst vásárlását. Egyelőre teljesen bizonytalan, hogy Amerika milyen politikát követ majd az ezüstrrel kapcsolatban. Ahhoz, hogy az arany és ezüstkészlet közötti 1:3-as arányt megőrizze, Amerika még 1.15 milliárd unca ezüstit kellett volna, hogy vásároljon.

Az utóbbi időben Japán nagy mennyiségű kinal ezüstit exportált.

Mindent összevetve, megállapítható, hogy az ezüst világpiacon egyik legnehezebb válságán esik át.

— A földművelésügyi miniszter intézkedett a gyergyószentmiklósi közbirtokosság sérelmének orvoslásáról. A napilapok hírt adtak volt arról, hogy Békás község lakói ismét elfoglalták a gyergyószentmiklósi közbirtokosság tulajdonát képező Láposhegy jelölt. Fazekas István, a közbirtokosság elnöke a napokban Bucurestiben járt és az ő felkérésére a magyar parlamenti csoport magáévá tette az ügyet és eljárt Dragomir kisebbségi, Baran helyügyi alminiszternél, valamint a földművelésügyi minisztériumban. Ennek eredményeképpen a földművelésügyi minisztérium a mai napon leirt a helyi közigazgatási és agrárhatóságoknak, hogy állítsák vissza a közbirtokossági jelölőt a törvényes rendet és helyezték vissza a tulajdonosokat birtokukba.

Iparüzemek és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Mielőtt gépszijszükségletét beszerezné, okvetlen keresse fel üzletünket, ahol az ország egyik legjobb gépsziját eredeti gyári árban

módjában van beszerezni, állandóan nagy raktár minden szélességű gépszliban és speciális varrószíjakban, valamint gépszicrouponokban.

Monopol Intrep. pt. com. de Piele

Arad, P. Avram Iancu. — Propr. Alex. Markovits

Az aradi és aradmegyei kereskedők figyelmébe!

Gyorokon és Aradhegyalja több községében az elmúlt napokban két egyén kereste fel az ottani kereskedőket. A bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara felügyelőinek mondták magukat s tagokat gyűjtöttek egy állítólagos kereskedői nyugdíjnyújtás számára. 300 leies tagsági díjjal és korlátlan önkéntes hozzájárulással.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara csak szerdán délben szerzett tudomást erről az akciónól s minthogy az illető egyének nem jelentkeztek a kamaránál, hogy igazolják magukat, másrésztől a bucuresti-i kamara hivatalos közleményt bocsátott ki, mely szerint senkinek sem adott felhatalmazást, hogy tagokat és tagdíjakat gyűjtson, a kamara jogai hiába, hogy mindazok a kereskedők, akik pénzt adtak s nyilatkozatokat írtak alá, szélhámosok áldozatai lettek amint a kamara élénken sajnál. Ez alkalommal a kamara azzal a jogos szemrehányással fordul mindazokhoz, akik hitelt adtak a szélhámosok állításainak, miért nem fogadták meg a kamarának a lapokban ismételt közlést az a felhívását, hogy ne álljanak szóba senkivel ilyen természetű ügyekben, ha az illető nem tudja felmutatni az aradi kereskedelmi és iparkamara ajánlólevelét.

— Arlettés. Az aradi városi üzemek vezetősége közli, hogy július 10-ikén délelőtt 11 órakor a volt gázgyár épületében levő hivatalban versenytárgyalást tart 70 vagon tűzifa szabadkézből való vásárlására. A kikiáltási ár 6800.— lei az Arad állomás. Az ajánlattevők 5 százalékos biztosítékot kötelesek letétbe helyezni. Az árlejtési feltételek a városi üzemek igazgatóságánál tekinthetők meg.

Megnyiták

CARMEN-SYLVÁN
az **O.R.T. VILLÁK**

Szobaelőjegyzések:

ORT. Organizația Romana de Turism s. a. r.

utazási irodánál:

ARAD, Str. Maresal Averescu 2.
BUCURESTI, Cal. Victoriei 70., Et. I.,
valamint az ORT. villáknál CARMEN-SYLVÁN.

Huszmillió font kölcsönt ad Anglia Jugoszláviának

Bucuresti. A „Seara” című lap értesülései szerint Anglia huszmillió fontsterlinges kölcsönt ad Jugoszláviának és ebből a célból gazdasági szakértőket kért Londonba. Jugoszlávia a kölcsönt ugyanolyan feltételekkel kapja meg, mint Törökország.

Éjszakai rablókaland az aradi Saguna-uton

Megtámadtak egy aradi orvost, aki az örszemes rendőr segítségével ártalmatlanná tette az utonállót

Vakmerő támadás ért szerdára virradó éjszaka egy ismert aradi orvost. Az orvos éjfél táiban a Saguna-ut gyermekkorházmentő szakaszán haladt az uttest közepén, amikor egy ismeretlen férfi állt eléje és gyufát kért tőle. Az orvos elővette öngyújtóját és meg akarta gyújtani a tüzet kérő cigarettáját, de

ebben a pillanatban, amikor az orvos felkattanította öngyújtóját, az állátatermetű ismeretlen rávetette magát, toroknagadta az orvost, aki hatalmas ütést mért ellenfelére.

A támadó az ütés következtében megtántorodott és az orvos ekkor újabb ökölcsapást mért ellenfelére. Közben rendőrről kiáltott és a közelben szolgálatot teljesítő örszemes rendőr rövidesen a helyszínre érkezett. A rendőr megérkezése után derült csak ki, hogy az orvos támadójának két társa a házak közelében rejtőzött el és onnan figyelte az események fejlődését. A rendőr megkötözte a támadót, majd cinkostársait igyekezett elfogni, de azok futásnak eredtek. A rendőr az orvossal együtt üldözőbe vette a menekülőket, ijeshetékpen a levegőbe is lőtt, de azok nem álltak meg és az éj leple alatt sikerült is nyomtalanul eltűnniök.

Az elfogott éjszakai utonállót a központi rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy Linkó Mihály, Cămpul Liniștei-ut munkás, aki társaival együtt a Saguna-uton még az orvos megtámadása előtt többeket bántalmazott, valószínűleg rablási szándékkal. Elmenekült társaira vonatkozólag azt vallotta, hogy azokat nem ismeri és szerinte az éjszaka folyamán találkozott velük össze.

Az elmenekültek kézrekerítésére Marcu Viorel rendőrtiszt, a bünygyi osztály főnökének irányítása mellett indult meg a nyomozás és remény van rá, hogy rövidesen mindketten rendőrkézre kerülnek.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

A közelmúltban országszerte olyan hírek terjedtek el, hogy Szováta fürdő — amely egyébként Erdély legmodernebb fürdője abból a szempontból is, hogy vízvezeték- és csatorna-hálózat-tal rendelkezik, — hastifuszjárvány lenne. Ezekből a hírekből annyi felel meg a valóságnak, hogy az elmúlt télen Szováta községben, amely több kilométernyire fekszik a fürdőteleptől, 12 hastifuszmebetegedés fordult elő. A betegséget egy közeli favállalat munkásai vitték a községbe. Magában a fürdőtelepen hastifuszmebetegedés egyáltalán nem fordult elő. Dr. Marius Sturdza egyetemi tanár, Szováta fürdő főorvosa közli, hogy két hónapja a községben sem volt egyetlen tífuszmebetegedés sem és hogy úgy a község lakosait, mint a fürdő személyzetét preventív oltásokkal látták el. Ezt a közlést dr. Sturdza főorvos hivatalból teszi és felelősége teljes tudatában hozza mindazok tudomására, akik Szováta fürdő akarták magukat kezelteni vagy ott akarták nyári szabadságukat eltölteni.

TESTA

A legjobb idegcsillapító

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 29.

Bucuresti. 8:30: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: Petrica Motoiu zenekara. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. Alexandru Grozuta énekével. 15:10: Időszerű közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Időszerű kulturális közlemények. 19:17: Tánclemez. 20: Dr. Stefan Soimescu tanár előadása. 20:15: Victor Predescu zenekara. 20:50: Gallia kisasszony francia szonokát énekel. 21:05: Dojna Suchici akkordeonozik. Jean Moscopol, Dumitru Stanciu és Petre Alexandru énekével. 22: Hírek, sportközlemények. 22:15: Zenei képek Londonból, Párisból, Berlinből, Münchenből, Bécsből, Nápolyból és Székvillából. 23: Hírek. 23:15: Tánclemez. 23:30: Román adás Franciaország részére.

Budapest I. 9:45: Hírek. 11: Egyházi ének és szent beszéd. 12:15: Görögkatolikus istentisztelet. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13:30: Operaházi Zenekar. 14:05: Parád, a Mátra Gyöngye. Nagy Béla László dr. előadása. 15: Hanglemezek. 16:15: Bent vagyunk a vízben. Kinizsi Andor csevegése. 16:45: Katona zenekar. 18:10: Fáy Béla Petőfi. Tompa. Arany és Ady versekből ad elő. 18:40: Utry Anna és Vargha Imre magyar dalokat énekel, kíséri

Oláh Kálmán cigányzenekara. 19:50: Verseny-evezőseink idei feladatai. Machán Tibor előadása. 20:15: Hírek. 20:25: A Sarki fény. Berkes Zoltán dr. előadása. 20:40: Fitts Miklós gitárszámai. 21: Három egyfelvonásos. 22: Közvetítés Zlakovról, a lengyel Mezőkövesdről. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Slawa Orłowska-Czerwinska énekel. 23:25: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 12:15: A Helyiérdekű vasutak Tiszti Dalköre. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21:20: Beethoven: VII. szimfónia hanglemezzel. 22: Nagyszombati papok a nagyvilágban. Felolvasás. 22:30: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 23:10: Időjárásjelentés.

Belgrád. 10:30: Istentisztelet. 13: Nép dalok. 14:10 Karének. 17:45: Iskolai rádió. 18:30: Rádiózenekar. 19: Szejtjics Zsarkó énekel. 19:30: Lemezek. 20:05: Nép dalok. 22: Nép dalok. 23: Hírek. 23:15: Vendéglői zene.

PÉNTEK, JUNIUS 30.

Bucuresti 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: A rádiózenekar amerikai és német operettrészleteket játszik. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszerű közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Az irodalmi és művészeti élet Németországban. 19:17: Német lemezek. 19:50: Nicolae Iorga tanár előadása az iskolából kikerülő ifjúságról. 20:10: Az A.T.C. kórus diákdalokat ad elő. 20:30: Miron Soarec zongorázik és Gabris Avachian hegedül. 21: Monteverdi: Orfeus. Előadja a rádiózenekar és a bucaresti-i zeneakadémia növendékeinek kórusa. A szünetekben: hírek, sportközlemények. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Vándorné Szatmáry Aranka és Angyal-Nagy Gyula énekel, zongorakísérettel. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Országos Postászenekar. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diákfőelőadása. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: A rádió szalonzenekara. 19:10: Sportközlemények. 19:20: Faluépítés, új honfoglalás. Felolvasás. 19:50: Hanglemezek. 20:15: Hírek. 20:25: Az én rádióműsorom. 21:20: Mit

PERC NAPONTA

és a két Pond's krém a „C” (éjszakai) és a „V” (nappali) krém, ha azt egy használja fel, mint ahogy te van így: abban a kis fiúskában, amely minden Pond's krém csomagolásában megtalál, arca széppé és fiatalosan üdévé teszi.

Pond's
COLD CREAM
VANISHING CREAM
PUDER

termel a gyógy és tápszeripar. Közvetítés a Wander gyárból. 21:50: Bura Sándor cigányzenekara. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Operaházi zenekar. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Tánclemez.

Budapest II. 20:30: Debrecen. Kertész Dániel előadása. 21: Hírek. 21:20: Jazzdalok és táncszámok hanglemezzel. 22: Szalay László elbeszélései. Felolvasás. 22:30: Operaházi Zenekar. 23: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14:10: Nép dalok. 17:45: Népzene. 18: Rádiózenekar. 19:20: Táncczene. 20:05: Bugarinovics Melánia énekel. 21: Zágráb. 21:30: Hangjáték. 23:15: Lemezek.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó férjem temetésén megjelentek, ravatalára virágot, vagy koszorút helyeztek s ezáltal mély fájdalomkon enyhíteni egyeztek, ezúton mondok halás köszönetet

özv. Porczán Lajosné
és a Porczán-család

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Önálló német-magyar levelező, jó román nyelvtudással állást keres. Cím a kiadóban. 2919

Intelligens, komoly nő, perfektül főz, sokévi gyakorlattal háztartásnői, társalkodónői, gondozónői (ápolásban gyakorlott) vagy más bizalmi állást keres. „Mielőbbi” jelígre a kiadóba. 2857

ALKALMAZÁST NYER

Intelligentes Fräulein wird gesucht zu einem elfjährigen Mädchen für tagsüber. Str. Cloșca 12., I. 7. 2894

KERESTETIK MASAMÓDLEÁNY azonnalra jó fizetéssel. Cím a kiadóban.

Fiatal segédet felvesszünk. Baumann fűszerüzlet, Bul. Reg. Ferdinand 42. 2910

Házmeztérpár felvételük július 1-re. Str. Coșbuc 8. 2918

Nőtlen molnárségéket keresek azonnali belépésre. Richter József, Buteni. Arad-megye. 2885

Szobaleány jó bizonyítványokkal felvétetik. Közelebbit a házmesternél. Bul. Reg. Ferdinand 9. 2899

LAKÁS

Háromszoba, konyhás lakás, hall, fürdőszoba, alkov és cselédszobával azonnalra, vagy augusztusra kiadó. Str. Calvin 8. 2916

Kiadó július 1-re egy modern egyszobás, parkettás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel VII. 1-re, Str. Vichentiu Babeș 22. 2909

Modern négyszobás, erkélyes lakás augusztusra, háromszobás azonnalra is kiadó. Str. Ciorogariu 15. 2346

Új házban kétszobás, összkomfortos, balkonos, másodemeleti lakás augusztus elsejére kiadó. Str. Oncu 18. 2849

Különbejárattal butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Bul. Carol 81., I. 4. 2911

Kétszobás, uccai lakás különbejárattal butorozott szobával 500.- leiert kiadó. Str. Dna Balasa 180. 2922

Szépen butorozott szoba, közvetlen fürdőszoba használatra július 1-ére kiadó. Str. Dumbrava Rosie 27., Marospart. 2769

VÉTEL-ELADÁS

Szép ebédlő és egy komplett hálószoba eladó. Bul. Reg. Ferdinand 13., I. 8. Délután 1-4-ig. 2923

SZILAGYI „YOGHURT”
UDIT HUSIT
Str. Mocioni 18.
Telefon 15-22.

Kombinált szoba, mely áll: 1 kombinált szekrény villanyvilágított bárral, 1 re-camier, 1 asztal, 4 szék és 2 fotel reklámáron eladó. Zálogkölcsönököt közvetítünk, előleget nyújtunk. Tempo bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

KÜLÖNFÉLÉK

A legmodernebb szolé-plisszé

különböző mintákban, u. m.: fekvő, álló és **legyező-plisszé**, álló és gömbölyű guvré minden méretben a legszébb kivitelben:

Tóth Erzsé, Arad str. Eminescu 15.

Szabatosné Fekete Juliánát kérem jelentkezzék Puv Aladárnál, Arad. Str. Coșbuc 19. 2912

ERIKA írógépszaküzlet és javítóműhely Arad, Strada Alexandri 5.

Telefon: 13-93. Fordításokat, másolásokat és sokszorosításokat vállalunk.

ÜZLET

Üzlethelyiség kétszobás lakással szeptember 1-től kiadó. Str. Caragiale 23. 2851

Kiadó modern üzlethelyiség a főútvonalon, Bul. Regele Ferdinand 7. Bővebbet a házfelügyelőnél.

INGATLAN HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi iroda
Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott).
Telefon 26-95.

Házak nagyobb, átvehető hitelkerettel

Házak nagyobb, átvehető hitelkerettel 3 millió: főterei üzletes, 330 ezer hozam, nagy telek, hitel 1,30 százalék. — 2 millió: ugyanott emeletes, renovált, 175 ezer hozam, hitel 25 százalék. — 1,500 ezer: Corso mellett üzletes, emeletes, 10 százalék hozam, hitel 20 százalék. — 1,150 ezer: körüti új sarokbérház, 4 összkomfortos lakás, 96 ezer hozam, hitel 25 százalék. — 850 ezer: belvárosi emeletes hatlakásos, 72 ezer hozam, hitel 25 százalék. — 750 ezer: ugyanott villaszerű háromlakásos, hitel 30 százalék. — 700 ezer: főpostánál félemeletes, négybérleményes, hitel 20 százalék. — 650 ezer: körút mellett új, 3 modern lakás, hitel 15 százalék. — 520 ezer: Consistorului-uccánál félemeletes, négylakásos, nagy kert, hitel 20 százalék. — 420 ezer: II. ker.-ben részben új 7 lakásos, jó hozam, hitel 25 százalék. — 400 ezer: Saguna-utj 4x2 szobás, tell. lakás, hitel 25 százalék. — 303 ezer: forgalmas főúton új, magasídsztes, kétlakásos, modern ház, 60 százalék hitel. — 250 ezer: pernyávi üzletes sarokház, 2x2, 2x1 szobás lakás, 32 ezer hozam, hitel 20 százalék. — 230 ezer: Stroescu-uccához közel a főúton háromlakásos, hitel 15 százalék. — 190 ezer: Balasa-uccában kétlakásos, vízvez., nagy kert, hitel 20 százalék. — 187 ezer: villanegyedben új, kétszobás, elő, fürdőszoba-helyiség, hitel 25 százalék. 180 ezer: a Mosóczy-telep főútián új, kétlakásos, hitel 15 százalék. — 170 ezer: szerb templomhoz közel 5 bérleményes, 15 ezer hozam, hitel 33 százalék. — 160 ezer: gyermekórháznál új villa, 33 százalék hitel. — 135 ezer: ugyanott új, üzletes sarokház, hitel 10 százalék. — Kölcsön betáblázásra.

Legújabb jelentéseink:

Megkezdődött a buzaértékesítési törvényjavaslat tárgyalása

A képviselőház délutáni ülésén folytatták a buzaértékesítésről szóló törvénytervezet általános vitáját.

Cornăleanu földművelésügyi miniszter beszélt. Szavát azzal kezdte, hogy a mezőgazdák munkáját értékesíteni kell.

— Tíz esztendeje egyebet sem teszünk — folytatta —, minthogy minél több buza termelésére törekedünk. A világpiacon rendkívül erős versenytársaink vannak. Ma még 50.000 vagon tavalyi termésű gabonával rendelkezünk. A buza árát vagononként 40.000 leiben állapítottuk meg. Egyesek óhajára megkísérjük a buza árát 45.000 leies áron forgalomba hozni, természetesen azonban előzőleg a pénzügyminiszter ural is meg kell tárgyaljam a kérdést. Ezenkívül fenn kell tartanunk a szabad devizák és a prémium rendszerét is.

A miniszter beszéde után a vitát az elnök lezártnak tekinti, a Ház a törvényjavaslatot tudomásul vette, amelyet azután a mezőgazdasági bizottsághoz utaltak át.

A szenátus mai ülésén a kormány tagjai közül jelen voltak Calinescu miniszterelnök, Iamandi, Zigre, Marinescu tábornok, Silviu Dragomir, Nae Popescu és Magureanu miniszter. Miután Argetoianu elnök megnyitotta az ülést, Iorga professzor emelkedett szólásra és nagyobb beszédet mondott. Iorga tanár először Románia

közelmultbani helyzetéről beszélt és ennek során rendkívül szigorú bírálatban részesítette az akkor uralkodott politikai rendszereket. Rámutatott az alapvető hibákra, valamint a jobboldali mozgalmak által követett metódusokra. Ezután a nemzeti újjáéledésről beszélt.

— Senkisémet jött olyan tanáccsal — folytatta szavait Iorga professzor — amely hasznára lett volna az országnak és

minden kezdeményezés kizárólag Őfelsége II. Carol királytól indult el. Ilyen körülmények között senkisémet állhat elő ma követelésekkel.

— Ami a régi alkotmányt illeti, azt mi idegenektől vettük át, számtalanszor bővítettük, anélkül azonban, hogy az a mai idők szellemének megfelelt volna. Az új alkotmány megteremtésével ismételtén bebizonyosodott, hogy

Őfelsége az uralkodó legjobban tájékozott és legképzettebb polgára ennek az országnak.

Romániában a régi párturalmi rendszer többé nem lehetséges.

Iorga professzor a továbbiakban arról beszélt, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megalakítása egészséges gondolat volt és ugyanilyen bölcs cselekedet volt a korona körüli gárda megteremtése is. A koronának azonban a parlamentre kell támaszkodnia. A képviselőház egy élő szerv kell legyen, hogy a kormány esetleges hibáit kijavítsa. Végül mindenkit felhív a nemzeti munkában való részvételre.

Iorga professzor után Bratescu Voinessti, a felirati vita előadója beszélt.

Chamberlain a délkinai hadműveletekről

Csütörtökön újból folytatják a moszkvai tanácskozásokat

Moszkvából jelentik: Szerdán érkeztek meg Moszkvába az angol kormány újabb utasításai a moszkvai angol nagykövethoz és Strang megbízotthoz. Az utasításokat Strang és a moszkvai angol nagykövet együttesen tanulmányozzák át és csütörtökön felveszik az összeköttetést Molotov külügyi népbiztossal.

Az angol kormány tagjai szerdán délelőtt tartották meg rendes heti tanácskozásukat. A minisztertanács során Chamberlain miniszterelnök tájékoztatta a minisztereket a tiencsini eseményekről. A miniszterelnök különben az alsóházban is beszámolt a tiencsini helyzetről.

Chamberlain az alsóház ülésén ismertette a legújabb tiencsini jelentéseket és kijelentette, hogy eddig 15 angolt, köztük egy nőt vetkőztettek le a

japánok és motozták meg, de az utóbbi napokban nem érkezett jelentés, hogy ezek a dolgok megismétlődtek volna.

A tokiói angol követ ugyyszólván állandó összeköttetésben áll a japán kormánnyal és az angol kormány óhaja, hogy a japán kormánnyal megbeszéléseket folytasson a fennálló helyzet megszüntetése érdekében.

Délkinát illetően — folytatta az angol miniszterelnök — a japánok katonai műveletek megtartását jelentették be és felszólították az idegen államokat, hogy hajóikat június 29-ike, csütörtök déli 12 óráig vonják ki a veszélyeztetett zónából. Az angol kormány álláspontja ebben a kérdésben az, hogy a japán kormánynak nincs joga olyan intézkedéseket tenni, amelyek az angol állampolgárok életbiztonságát és vagyonát veszélyeztetik.

Japán elfogadta a közvetlen tárgyalásokra vonatkozó angol javaslatot

Londonból jelentik: A nemzetközi politika legnagyobb szenzációja az a híradás, hogy

a japán kormány elfogadta az angol kormánynak azt a javaslatát, amely a tiencsini kérdés rendezésére vonatkozik.

London és Tokió ezzel az elhatározással megkezdik egymással a közvetlen tárgyalásokat. A japán kormány úgy határozott, hogy

állandó a tiencsini kérdésben a japán fővárosban tárgyalni.

A japán kormány távirati úton hazarendelte azokat a személyiségeket, akik a tokiói angol nagykövettel felveszik majd a tárgyalásokat.

A tokiói határozattól függetlenül a japán hadsereg tovább folytatja hadműveleteit Fucsau és Fengcsau körül. A japán csapatok elfoglalták a kikötők bejáratánál levő szigeteket.

A katonai parancsnokság felszólította ismételtén a Fengcsau kikötőben horgonyzó idegen hajókat röpcédulák után, hogy legkésőbb csütörtökig hagyják el a kikötőt. Hasonlóképpen felszólítást kapott a Fucsauban tartózkodó két angol hadihajó is, hogy a készülő hadmozdulatokra való tekintettel hagyják el a kikötőt.

Ugy az angol, mint a francia sajtó nagy megkönnyebbüléssel fogadta a japán kormány elhatározását.

Az angol sajtó reméli, hogy sikerülni fog békés úton elintézni a tiencsini incidenst.

Az angol sajtó minden derülése mellett utal arra, hogy a távolkeleti kérdésben beállott kellemes fejlemény csak Tiencsinre vonatkozik és nem az egész kelet európai kérdésre, mert aligha lehet szó arról, hogy Japán belemenyjen az egész keletázsiai kérdés tárgyalásába. A „Jour” című lap hangoztatja, hogy habár az angol hivatalos körök nagy bizalommal tekintenek a keletázsiai események további fejleményei elé, mégis óvakodni kell attól, hogy a derültség tulzolt legyen. Mindenki, aki csak ismeri Anglia állásfoglalását a ke-

letázsiai kérdésben, az jól tudja, hogy Nagybritannia hajlandó áldozatokra.

A francia sajtó most már tokiói jelentések alapján számol be azokról a légi harcokról, amelyek kedden a Boer-tó felett folytak le és amelyeknek során állítólag kétszáz szovjet repülőgép intézett támadást a mandzsuk ellen, azonban a repülőgépek közül a japánok kilencvennyolcat lelőttek. A „Petit Parisien” szerint ezzel a hadmozdulattal a szovjet-japán háború tulajdonképpen már el is kezdődött és így Franciaországnak nagyon kell ügyelnie, nehogy belesodródjék egy ilyen távolkeleti vállalkozásba.

A japán lapok szerint a tiencsini kérdés békés megoldását a japán kormány négy feltételhez köti:

1. Közös angol és japán ellenőrzés a terroristák felderítésére.
2. Az engedélyes területek japán részről való tüzetes ellenőrzése.
3. Anglia és Japán teljes együttműködése gazdasági és kulturális kérdésekben.
4. A negyvennyolc millió ven kiszolgáltatása a pekingi ideiglenes kormánynak.

A swataui japán alkonzul visszautasította az angol konzul azon kérését, hogy az angol hajók szabadon közlekedhessenek a swataui kikötőben.

Sanghaiból jelentik: Kedden délután az angol követ és a japán főkonzul mintegy két és fél óráig megbeszélést folytattak, amelynek során megvitatták a tiencsini konfliktus elsimításának lehetőségeit. A megbeszélések részleteit nem hozták nyilvánosságra.

Egy újabb incidens

Tokióból jelentik: A szovjetkormány visszarendelte állomáshelyéről Sinekimov tokiói nagykövetet. Sinekimov Harvicky utóda volt és öt esztendőn keresztül töltötte be ezt a tisztséget. A tokiói szovjet nagykövet jövő hónap ötödikén indul vissza Moszkvába.

Tokióból jelentik: A japán tengerészeti hatóságok a következő hivatalos jelentést adták ki:

— A keletázsiai partoknál szolgálatot teljesítő hadiflottánk szerdán elfoglalta a Fucsau és Vengcsau kikötők előtt levő Jukon és Kanva szigeteket. A felhivatalos Domei-ügynökség közli, hogy Fucsau és Vengcsau megszállása közvetlen küszöbön áll. Vangcsauban három angol, három olasz és egy holland hadihajó tartózkodik. A japán hatóságok ezeket felszólították, hogy azonnal hagyják el a kikötőt. Ugy Fucsau, mint Vangcsau előtt több japán torpedóromboló jelent meg és nyomban megszigorították az ostromzárát. A kikötőkben horgonyozó angol hadihajók parancsnokai szikratávírón érintkezésbe léptek egymással és ennek a megbeszélésnek eredményeképpen bejelentették a japán tengerészeti hatóságoknak, hogy miután ugy Fucsau, mint Vengcsau előtt a tengeri hajózás teljesen szabad, egyik hajó sem tesz eleget a felszólításnak. Ha az angol hajókat baj, vagy kellemetlenség érné, úgy ezért a japán kormány felelősséggel tartozik.

London (Rador). A japok jelentése szerint a tiencsini koncessziós területen az izgalom már alábbhagyott és bőségesen áll élelem rendelkezésre. Fucsau és Uencseu kikötőkben azonban a nyugtalanság szemmel látható.

Anglia elutasította azt a japán követelést, hogy a két kikötőben idegen hajók ne tartózkodhassanak, miután szerződés biztosítja a kikötők használatát. Ezt a jogot Nagybritannia megvédelmezi és Sir Percy Noble utasítást adott, hogy a távolkeleti hajóhad támogatása azokat az angol kereskedelmi hajókat, amelyek a két kikötőbe igyekeznek.

Olaszországba utazott Mihai nagyvajda

Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvajda ma délután Damaceanu szárnysegéd társaságában Olaszországba utazott.

Szombaton választják meg az új patriarkát

Bucuresti. A görög keleti egyház új patriarkájának megválasztására szombaton kerül sor. A felszentelés vasárnap délelőtt történik meg a királyi palota tróntermében, rendkívül ünnepélyes külsőségek között.

Katonai megállapodás a szovjet és Kína között

Páris. A Paris Midi jelentése szerint nem hivatalos szovjet körökben úgy tudják, hogy a szovjet orosz-kinai szerződés igen fontos katonai záradékokat is tartalmaz. Eszerint a szovjet messzemenő katonai és pénzügyi támogatást biztosít a Csang-Kai-Sek kormány részére.

Minisztertanácsi határozattal feloszlatták a kolozsvári orvostanhallgatók egyesületét

Bucuresti. A kolozsvári orvostanhallgatók egyesületétől minisztertanácsi határozattal megvonták a jogi személyiséget s az egyesületet feloszlatták. A határozatot nem indokolják.

Rajnay Gábor és Petheő Attila a Nemzeti Színház örökös tagjai

Budapest. A közoktatásügyi miniszter Rajnay Gábort és Petheő Attilát, a budapesti Nemzeti Színház tagjait a Nemzeti Színház örökös tagjaivá nevezte ki.

Nagyszabású kémkedés Belgiumban

Liege. A belga hatóságok nagyfeszültséggel kémkedési ügyben nyomoznak és Brüsszelben le tartóztatták Dombre ezredesét és feleségét, ugy szintén Liegeben is öt letartóztatás van folyamatban.

Valle olasz légügyi államtitkár Berlinben

Berlin. Göring porosz miniszterelnök ma délután fogadta Valle olasz légügyi államtitkárt. A megbeszélésen Milch tábornagy is jelen volt és betérjesztették Göringnek azokat a megállapodásokat, amelyeket mintegy négy héttel ezelőtt Valle és Milch Rómában hoztak létre és amelyek biztosítják az olasz és a német léghaderők együttműködését.